

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 - Innledning.....	2
Kapittel 2 - Forestillinger om mannlig prostitusjon.....	3
Populærkulturen.....	3
<i>Kjærlighet gjør det vanskelig?: Om gigoloer på film.....</i>	4
<i>Dokumentaren Menn er også horer av NRK Brennpunkt</i>	5
Politikk.....	7
Kapittel 3 - Tidligere forskning.....	8
Bakgater: Det kåteste i verden er en blakk gutt.....	9
Pro senteret: Et usynlig marked?.....	10
Masteroppgaver.....	11
Tidligere forskning: forskjellige teoretiske tradisjoner. .	13
Prosjektets teoretiske tilnærming og problemstilling.....	16
Kapittel 4 - Metode.....	18
Valg av metode.....	18
Intervjuprosessen.....	18
<i>En utfordring å finne mannlige prostituerte.....</i>	19
Refleksjoner omkring datainnsamlingen.....	20
Gjennomføringen av intervjuet.....	21
Etterarbeidet.....	22
Etiske utfordringer og vurderinger.....	23
Reliabilitet og validitet - om forskningens pålitelighet. .	25
Kapittel 5- Teoretiske redskaper.....	27
Livsverden.....	27
Maskuliniteter av Connell.....	27
Järvinens modell for å bedre forstå prostitusjon.....	29
Kapittel 6 - Informantens beretning om egne prostitusjonserfaringer	31
Kapittel 7- Selvføståelse.....	33
Oppsummering Selvføståelse.....	38
Kapittel 8 - Under radaren: Familie og naboer.....	39
Man trenger en voksen å snakke med.....	39
Oppsummering Under radaren: Familie og naboer.....	43
Kapittel 9 - Grensesetting.....	45
Oppsummering Grensesetting.....	49
Kapittel 10 - Maskuliniteter.....	50
Oppsummering maskuliniteter.....	55

Kapittel 11 - Avsluttende refleksjoner.....	58
Litteraturliste.....	61

Kapittel 1 - Innledning

Trondheim Kommune kom i 2015 ut med rapporten *Å se i mørket*, som er en kartleggingsrapport om gutteprostitusjon i Trondheim (Trondheim kommune, 2015). Denne rapporten kom i etterkant av ungdomsundersøkelsen *Ung i Trondheim*. Der det kom frem at 5 % av guttene i undersøkelsen svarte at de hadde utført seksuelle handlinger mot betaling. På grunn av den høye andelen gutter som hadde solgt seksuelle tjenester ble det besluttet å finne ut mer og komme i kontakt med disse guttene. I denne rapporten ønsker de å finne ut av hvem de guttene som selger seksuelle tjenester egentlig er, om disse guttene har hjelpetilbud de har behov for, og hvilke tilbud som mangler.

Jeg ønsker å undersøke gutter og menns erfaringer nærmere fordi det fins lite kunnskap om dette fra før av, noe som etterspørres i handlingsplaner om menneskehandel og prostitusjon.

Gjennom intervju som metode skal jeg undersøke hvordan en mann med prostitusjonserfaringer forstår seg selv, sin relasjon til andre, hans evne til å sette grenser og hans forståelse av egen maskulinitet. I tillegg skal jeg undersøke politikk, samfunn og populærkultur for å finne ut hvilke forestillinger om mannlig prostitusjon som fins.

Kapittel 2 tar for seg to spillefilmer, en dokumentarfilm og en statlig handlingsplan som alle tre kan påvirke hvordan vi omtaler og tenker om mannlige prostituerte. I kapittel 3 og 4 vil jeg redegjøre for hvilke metoder og hvilke teoretiske redskaper jeg har brukt under analysene. Metode-kapittelet vil også ta for seg etiske utfordringer og vurderinger gjort underveis for å kunne gjennomføre masteroppgaven på en forskningsetisk god måte. Før analysekapitlene er det et eget kapittel som handler om intervjuobjektet "Vidars" prostitusjonserfaringer. Vidar er informanten min som jeg hadde til intervju. Objektet er anonymisert for å ikke bli gjenkjent. Kapittelet er nyttig når man senere leser gjennom analysekapitlene. Denne oppgaven består av fire analysekapitler som vil undersøke intervjuobjektets selvforståelse, hans relasjon med andre, grensesetting og maskuliniteter. Til sist er det et eget kapittel med avsluttende refleksjoner for å avrunde hele oppgaven.

Kapittel 2 - Forestillinger om mannlig prostitusjon

Dette kapittelet handler om forskjellige forestillinger om mannlig prostitusjon som finnes i vårt samfunn. Jeg vil blant annet se nærmere på spillefilmer om gigoloer, og en statlig handlingsplan mot prostitusjon og menneskehandel fra 2011-2014. Forestillingene om mannlig prostitusjon som kommer frem gjennom disse forskjellige mediene vil gi oss en pekepinn på hvordan vårt samfunn ser på den mannlige prostituerte, og vil også belyse deres situasjon. Jeg har inkludert både spillefilmer og politiske tekster fordi disse ulike kategoriene av informasjon kan fortelle oss forskjellige ting om mannlige prostituerte. I spillefilmer presenteres en fiktiv fremstilling av menn med prostitusjonserfaringer. De vil likevel fortelle noe om hvilke stereotypiske forestillinger vi har omkring prostitusjon og ikke minst maskulinitet.

Spillefilmer er også svært tilgjengelig for allmennheten, hvilket gjør deres fiktive fremstillinger lett tilgjengelig. Statlige handlingsplaner og offentlige dokumenter kan fortelle hvordan man i praksis håndterer prostitusjon som et samfunnsproblem eller fenomen. Dette vil også si noe om hvordan mannlig prostitusjon blir behandlet av styringsmaktene, og i den forbindelse også eventuelle hjelpetilbud som eksisterer. I tillegg til dette kan offentlige dokumenter gi en pekepinn på hvordan prostitusjon blir behandlet i det politiske landskap. I dette tilfelle kan si noe om hvordan maskulinitet blir forstått i sammenheng med prostitusjon.

Populærkulturen

Både spillefilmer og dokumentarer om temaet gir informasjon om de forskjellige forestillingene som fins om mannlig prostitusjon. Spillefilmer er også mer tilgjengelig enn hva fagbøker eller politiske tekster er. Det er også relevant å ta med spillefilmer i en slik sammenheng, fordi gjennom spillefilmer og andre underholdningsmedier kan vi se gjenspeilinger av tanker og ideer omkring forskjellige fenomener. De to spillefilmene jeg har valgt ut er *Fading Gigolo* (2013) og *American Gigolo* (1980). Det er mange filmer som handler om mannlige prostituerte; blant annet *Breakfast at Tiffany's* (1961), *My Hustler* (1965), *Flesh* (1968), *Schöner Gigolo, armer Gigolo* (1978), *Less Than Zero* (1987) m.fl..

Grunnen til at jeg valgte ut nettopp *Fading Gigolo* og *American Gigolo* er fordi disse filmene er lett tilgjengelige for seere. *Fading Gigolo* er såpass ny i filmverden at det er lett å finne den på strømmetjenester som netflix, hbonordic og lignende. *American Gigolo* er en film jeg ofte hørte andre referere til når jeg hadde samtaler med andre om mannlig prostitusjon, med andre ord er den kjent for mange til tross for utgivelsesåret. Spillefilmer mener jeg er et interessant

medium å undersøke nærmere fordi ens syn og forestilling om et spesielt tema kan bli påvirket gjennom noe så enkelt som å søke etter underholdning. Populærkultur kan påvirke oss, men dette er ikke en ensidig prosess. Ved å undersøke den kan vi se hvordan vi forstår og bearbeider verden. Den bidrar til vår forståelse av oss selv og våre omgivelser; vår lesning og bruk av populærkultur påvirker populærkulturen (Boslø og Willmann, i Ljunggren m.fl, 2015). Av særskilt interesse for denne oppgaven er også dokumentaren *Menn er også horer*, produsert av NRK Brennpunkt. Denne dokumentaren er inkludert fordi sjangeren er mer seriøs enn spillefilmer, men i likhet med dem er dokumentarer mer tilgjengelig enn, eksempelvis, politiske tekster eller fagbøker.

Kjærlighet gjør det vanskelig?: Om gigoloer på film

Jeg vil først se nærmere på filmene *Fading Gigolo* fra 2013 og *American Gigolo* fra 1980. De er laget med et ganske stort tidsspenn mellom seg, men har likevel fellestrekk. Det kan være problematisk å forholde seg til to filmer som er laget med så stort mellomrom, men det er likevel interessant å se at det fins forestillinger om mannlig prostitusjon som er nokså like i begge filmene. Jeg undersøkte to forskjellige filmer der hovedkarakterene var menn og jobbet som eskorter og tilbød seksuelle tjenester til kvinner. Det er spesielt interessant at hovedkarakterene prostituerer seg til kvinner, siden mange forskere, blant annet Høigård og Finstad, skriver at mannlig prostitusjon er homofil prostitusjon (Høigård og Finstad, 1986: 278). Med andre ord er det kun mannlige kjøpere. Dette skal vi se nærmere på senere.

Filmen *Fading Gigolo* handler om blomsterhandleren Fioravante, som bestemmer seg for å bli en profesjonell Don Juan for å tjene penger så han kan hjelpe sin blakke venn Murray. Med Murray som hans manager blir duoen fanget i konflikten mellom kjærlighet og penger. Fioravante har ingen problemer med å selge seksuelle tjenester til kvinner, men han har dårlig samvittighet for at han tar betalt. Filmens virkelige dramatik startes når Fioravante møter en ung enke, som han utvikler "ekte" følelser for. Denne forelskelsen gjør det vanskelig for Fioravante å fortsette å prostituere seg, noe som får både han og Murray i problemer (IMDB.com, 2016a).

American Gigolo handler om Julian, en mannlig eskorte som jobber i Los Angeles, rettet spesielt mot eldre, rike damer. Han innleder et forhold med Michelle, konen til en lokal-politiker, uten å forvente betaling for eskorte-tjenestene. En av hans klienter blir myrdet og etterforsker Sunday presser Julian for detaljer om hans kunder, noe Julian ikke ønsker på grunn av naturen av hans arbeid. Julian mistenker at han blir anklaget for et mord han ikke har begått. Samtidig faller Michelle mer og mer for Julian (IMDB, 2016b).

Begge filmene handler til syvende og sist om et kjærlighetsforhold de to mannlige prostituerte innleder, og som i sin tur gjør det vanskeligere for dem å fortsette med jobben som prostituert. Både Julian og Fioravante prostituerer seg til velstående kvinner, og begge har et veldig avslappet forhold til sex. Begge er selvsikre menn i de seksuelle møtene med kvinnene. Denne fremstillingen av menn og seksualitet som noe veldig ukomplisert og enkelt er ikke overraskende. Menn blir ofte fremstilt som alltid klar til sex, i motsetning til kvinner som trenger mer overbevisning når det gjelder sex. Det disse filmene forteller oss med tanke på mannlig prostitusjon er at det er noe mer elegant over det. Mennene som tilbyr seksuelle tjenester er suksessfulle menn med flotte kropp og god selvtillit. De har ikke rusproblemer, og er ikke ofre for utnyttelse. Denne fremstillingen av de to karakterene fremstiller mannlig prostitusjon som noe eksklusivt. De to hovedkarakterene lever livet, de får ha sex med mange flotte kvinner, de tjener godt og har en jobb som gjør at de generelt føler seg bra. Denne fremstillingen av prostitusjon er meget forskjellig fra det man ser i andre filmer om prostitusjon blant kvinner, eksempelvis i *Pretty Woman* (IMDB.com, 2016c) der den kvinnelige prostituerte blir sett ned på av andre kvinner i klesbutikker.

Det er rimelig å anta at disse filmene presenterer et mulig perspektiv på prostituerte, både mannlige og kvinnelige. Disse fremstillingene trenger ikke å påvirke vårt syn på mannlige eller kvinnelige prostituerte, eller være en god refleksjon på hvordan man tenker om menn eller kvinner. De filmene jeg har trukket frem til nå dreier seg om to flotte menn som tilsynelatende ikke har andre problemer enn at de er forelsket, som nesten kan anses for å være et luksusproblem. Det kan fremstå som en glorifisering av mannlig prostitusjon. Dette kan gi oss et inntrykk av mannlig prostitusjon som noe uproblematisk; det er ikke farlig om menn prostituerer seg. Som vi skal se i neste kapittel er det flest unge menn med rusproblemer eller psykiske problemer som har endt opp i prostitusjon. Begge filmene nevnt over er amerikanske produksjoner, og veldig lett tilgjengelig for oss. Det er ikke bare spillefilmer kan gi oss refleksjoner omkring prostitusjon, også dokumentarfilmer er med på å påvirke oss. Det neste jeg skal undersøke nærmere som kan si noe om forestillinger om prostitusjon er NRK-dokumentaren *Menn er også horer* fra 2009.

Dokumentaren Menn er også horer av NRK Brennpunkt

Brennpunkt laget i 2009 en dokumentar med navn *Menn er også horer*, som handler om den skjulte prostitusjonen, nemlig menn som selger sex til menn. I den har journalister i Brennpunkt-redaksjonen gjennomført intervjuer med menn som har erfaring fra prostitusjon. For mange av de som er intervjuet virker

motivasjonen til å delta å advare eller stoppe andre gutter, eller menn, mot å ende opp med samme erfaringer som dem; de ønsker å hjelpe andre. Det er tydelig at det ikke er positive opplevelser disse mennene har hatt. Erfaringene de har hatt har etterlatt dem med senvirkninger som, blant annet; frykten for å ende opp med alvorlige sykdommer (for eksempel HIV); ødeleggelse av selvbilde; og utnyttelse i form av voldtekt eller misbruk av unge gutter. Mennene som blir intervjuet i dokumentaren forteller at størsteparten av deres kunder er menn som er gift med kvinner, homofile menn i heterofile parforhold, eller menn med spesielle seksuelle interesser.

I intervjuene forteller mennene at det ikke fins hjelp å få om man vil komme seg ut av prostitusjonsmiljøet. Det fins hjelpetiltak rettet mot prostituerte, men de forskjellige hjelpeapparatene melder om at det er vanskelig å komme i kontakt med menn. Hjelpetiltakene kan også fortelle at de ikke har hjelpetilbud spesielt rettet mot menn. I dokumentaren er det et kort klipp med forsker May-Len Skilbrei som forteller at det er vanskelig å få støtte fra det offentlige for å forske på mannlig prostitusjon fordi det er viktigere å undersøke kvinnelig prostitusjon. Politiet i Oslo forteller at de sjeldent, eller aldri, har møtt kunder som har kjøpt sex fra en gutt eller mann. De mener også at fokuset på mannlige prostituerte ikke er stort fordi politiet bruker sine ressurser der de ser at faren for overgrep er størst, dvs. blant de kvinnelige prostituerte. Dette er tilsynelatende samme årsak til at forskere ikke mottar støtte for å undersøke mannlig prostitusjon. En refleksjon her er om det faktisk er reelt at det er større fare for overgrep mot kvinner enn overgrep mot menn i samme situasjon, eller om dette er en kulturell forståelse av mannlighet og kvinnelighet. Dette spørsmålet er også noe som tas opp i dokumentaren, og det diskuteres om dette henger sammen med stereotypiske forestillinger omkring den kvinnelige prostituerte og den mannlige kunden.

Det er gjennomført intervjuer med en prostitusjonskunde i brennpunkt-dokumentaren. Kunden forteller om hvorfor han kjøper sex, og trekker frem det praktiske. Kunden slipper å lete etter sex, enten på datingsider på internett eller på en uteplass, det er rett og slett enklere å kjøpe seksuelle tjenestene enn å gå ut på byen og skaffe sex på vanlige måter. Kunden forteller også at det noen ganger er organisert prostitusjon, hvor en hallik er med i prosessen. Dette bekrefter journalistene gjennom undersøkelser de gjør i dokumentaren.

Et annet intervju i denne dokumentaren er med en mann som finansierte sitt stoffbruk ved å prostituere seg til kvinner. Brennpunkt kom i kontakt med mannen gjennom helsetjenesten Subrosa i Trondheim. Han forteller at det mannlige prostitusjonsmiljøet i Trondheim er veldig stort. Den største andelen mannlige prostituerte selger sex til andre menn, men det fins også menn som selger sex til kvinner. Gjennom intervjuet kommer det fram at informanten

mener prostituerte kvinner og menn har samme behov når de søker hjelp, og da særlig med det psykiske.

I følge undersøkelser som har blitt gjort av journalistene i dokumentaren kan det hevdes at gutter og menn starter sine prostitusjonskarrierer tidligere enn kvinnelige prostituerte, og at det er mer misbruk og overgrep innenfor mannlig prostitusjon. Det er også et tabuområde å snakke om for menn, og veldig skambelagt. Det er ofte sammenheng mellom prostitusjon og rus.

Denne dokumentaren gir oss seere veldig mye informasjon om faktisk mannlig prostitusjon, på en veldig nøktern måte. Den starter med å gi oss et innblikk i hva mannlig prostitusjon er, og hvor mye mannlig prostitusjon som faktisk fins i Oslo. Dokumentaren gir de mannlige prostituerte en offer-rolle, men det kan også ha sammenheng med at utvalget er preget av gutter og menn som ønsker å komme seg ut av prostitusjonen, eventuelt at de ønsker å advare andre mot å havne i det miljøet. Denne offer-rollen er også naturlig i den forstand at dokumentaren intervjuer mange forskjellige hjelpetilbud for rusavhengige, prostituerte, og lignende, i Oslo og Trondheim. Det er interessant at journalistene i dokumentaren også har intervjuet med kunder av mannlige prostituerte for å få større innsikt i forholdet mellom kjøper og selger.

Politikk

Lover kan påvirke holdninger om fenomener eller handlinger. Hvordan forskjellige fenomener og personer reguleres påvirker hvilken verdi disse gis. Lovgivning er ikke kun et verktøy for å kontrollere adferd, men har konsekvenser utover feltet som reguleres (Markussen, 2002 i Mühleisen og Røthing, 2009:167). Derfor kan handlingsplaner mot menneskehandel si oss noe om hvordan fenomenet menneskehandel og prostitusjon blir behandlet og regulert. Hvordan man velger å gripe inn i prostitusjonen kan si noe om inntrykket av den, men også om de forskjellige partene i den (ibid). Det fins handlingsplaner mot menneskehandel og prostitusjon i mange av de store kommunene i Norge, i tillegg utviklet 2011-2014 regjeringen en handlingsplan med navn *Sammen mot menneskehandel*, der et av problemområdene i handlingsplanen dreier seg om utnyttelse til prostitusjon. Det er store likheter mellom disse planene. Spesielt i forbindelse med informasjon om mannlig prostitusjon, eller for å være mer presis; mangelen på den typen kunnskap. Det problematiseres at det er lite kunnskap og det etterlyses mer forskning på feltet. Gjennomgående for alle planene er tiltak for å få økt kunnskap på feltet. I motsetning til kvinneprostitusjon der det er flere konkrete og hjelpende tiltak, for eksempel å distribuere prevensjonsmidler og lignende. Dette er antageligvis en refleksjon av at mannlig prostitusjon ikke ansees for å være et like stort

problem som kvinnelig, som kanskje henger sammen med kjønnsroller og forventninger til prostitusjon. Dette skal vi se nærmere på senere.

Kapittel 3 - Tidligere forskning

I dette kapittelet skal jeg se nærmere på forskjellige former for forskningsarbeid om mannlig prostitusjon. Den nyeste store rapporten om mannlig prostitusjon er fra Pro Senteret. *Et usynlig marked* ble publisert i 2010, og selv om forfatterne selv mener at den ikke er omfattende nok for å kunne beskrive hele det mannlige prostitusjonsmarkedet, så er den aktuell å se nærmere på likevel, rett og slett fordi den inneholder mye informasjon om temaet mannlig prostitusjon. I tillegg til boken *Bakgater* av Liv Finstad og Cecilie Høigård fra 1986 har jeg valgt å inkludere 3 masteroppgaver som er skrevet innenfor de siste 9 årene. Dette kapittelet inneholder også en oversikt over hvilke teoretiske perspektiver som har blitt brukt i prostitusjonsforskningen, og vil plassere denne avhandlingen i sammenheng med tidligere forskning.

Bakgater: Det kåteste i verden er en blakk gutt

Bakgater er et av de største bidragene til prostitusjonsforskningen i Norge. Boken ble skrevet i 1986. Høigård og Finstad bruker begrepet gutteprostitusjon foran mannlig prostitusjon, og dermed brukes begrepet gutteprostitusjon i dette avsnittet til tross for at det har vært argumentert tidligere for hvorfor mannlig prostitusjon er et begrep å foretrekke. Jeg antar at grunnen til at Høigård og Finstad bruker begrepet gutteprostitusjon er fordi mange av de som er intervjuet til kapittelet startet når de var under 16 år gamle, og dermed var barn ved prostitusjonsdebut. I boken er det et kapittel dedikert til gutteprostitusjon (kapittel 28). I tillegg til et kapittel om transpersoner som selger sex kommer dette inn under den overordnede del 7: *To spesielle prostitusjonsformer*. Dette kan være en konsekvens av at boken er skrevet i den tradisjonelle feministiske tradisjonen av prostitusjonsforskningen. De forskjellige forskningstradisjonene vil jeg gjøre rede for senere i kapittelet. Kort fortalt dreier den tradisjonelle feministiske prostitusjonsforskningen seg om hvilken skade kvinner får gjennom prostitusjonsarbeid, men er også interessert i de samfunnsmessige faktorene som gjør prostitusjonen mulig (Skilbrei, 1995: 28).

Kapittel 28 gir en beskrivelse av hvilke arenaer i Oslo der man finner homofil gutteprostitusjon. Arenaene som trekkes frem er offentlige bad, pissoarer, barer, spillehaller eller på gata. Konkret trekkes Østbanen frem som en arena for sexsalg blant menn. Denne undersøkelsen er gjort på 80-tallet, så vi kan anta at det ikke nødvendigvis er slik i dag. Kapittelet er basert på intervjuer med 6 menn som selger eller har solgt sex, etterfulgt av intervju med kunder. Gjennom disse sammenlignes menn og kvinners prostitusjonserfaringer og det trekkes frem forskjeller på hvor sosialt prostitusjonsmiljøet er. Guttene er mer sosiale enn jentene er seg i mellom og det er forskjeller i priser på seksuelle tjenester.

Det dras likhetstrekk mellom gutter og jenters måte å begynne med prostitusjon på, og hvordan menn og kvinner får samme negative forhold til sine kunder etterhvert i prostitusjonen. Kapittelet inneholder også intervjuer av kunder av mannlige prostituerte, som forteller om deres syn på hva gutteprostitusjon er og hvordan det foregår.

Det er fokus på den seksuelle legningen til de prostituerte, og også hvilken status legning har i miljøet. Er du homofil har du mindre status enn om du er heterofil, selv om det poengteres at kundene som regel er andre menn. Gutters prostitusjon er preget av kortere prostitusjonskarrierer, det er et mer sosialt miljø, det er fravær av kundevold, svakere kunderoller, fravær av kjæresteforhold mellom selgerne, og det er fravær av halliken. I tillegg skriver forfatterne at gutter i prostitusjonen tar mindre skade av prostitusjonen, enn det kvinner gjør.

Høigård og Finstad skriver i det tradisjonelle feministiske perspektivet. Selv om boken er et godt bidrag til prostitusjonsforskningen i Norge vil jeg påstå at den undergraver viktigheten av gutteprostitusjon som et problem. Boken er rik på kunnskap på mange av feltene og har intervjuet mange unge menn og gutter angående deres prostitusjonserfaringer. Den har vært særdeles nyttig i fremdriften av prosjektet som inspirasjon og som et kunnskapsbidrag, men det er enkelte utsagn i kapittelet som jeg ikke mener er godt nok underbygd. Eksempelvis ønsker jeg å trekke frem at det konkluderer med at gutter og menn i prostitusjonen tar mindre skade av den kontra jenter, til tross for at senskadene av prostitusjonen er den samme hos begge kjønn. De tar i betraktning at deres verdisyn kan ha påvirket vurderingen.

“Gutter som jenter skades følelsesmessig av prostitusjon. Som jentene beretter guttene dette selv. Samtidig vil en del av argumentasjonen ovenfor innebære at guttenes opplevde smerte ikke er fullt så ille som jentenes opplevelse” (Høigård og Finstad, 1986: 298)

Uansett hva Høigård og Finstad velger å problematisere mest i sin bok gir de mye detaljert informasjon om hvordan gutteprostitusjon fungerer. Mye av denne kunnskapen er meget nyttig og har vært til stor hjelp for meg underveis i prosessen med både datainnsamling og analyse.

Pro senteret: Et usynlig marked?

Et usynlig marked? er en feltbeskrivelse omkring gutter, menn og transpersoner som selger sex. Den ble publisert i 2010 av Pro Senteret og er skrevet av Ulla Bjørndahl. Hensikten med undersøkelsen var å samle inn kunnskap som fantes omkring mannlig prostitusjon i Norge, med fokus på arenaer, aktører og på eventuelle hjelpebehov. Pro Senteret kontaktet forskjellige aktører og hjelpeapparater i Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim, i tillegg til forskere og politiet. Det ble laget en oversikt over hvilke tilbud menn som selger sex i Norge hadde i 2010, gjort oversikt over kontaktannonser for menn på prostitusjons- og eskortesider på internett. Det ble også lagt ut en annonse på datingnettstedet for homofile, bifile og transpersoner www.gaysir.no der Pro Senteret etterlyste kunnskap om mannlig prostitusjon.

Hovedfunnene i rapporten var, kort oppsummert, at det er mye man ikke vet om det mannlige prostitusjonsmarkedet. Det er derimot visse tendenser en kan kjenne igjen, eksempelvis at mannlig prostitusjon er tabubelagt og stigmatisert, og at det er ikke lett å få ulike miljøer og hjelpeapparater til å ville se og snakke om prostitusjon. Markedet er differensiert med flere ulike arenaer og ulike aktører i forskjellige livssituasjoner, der internettet er den største arenaen for kontaktetablering, og det er bifile menn som peker seg ut som den største kundegruppen til menn som selger sex. Andre hovedfunn i rapporten avdekker behovet for mer kunnskap omkring mannlig prostitusjon i hjelpeapparatet, behov for større sosial- og helsefaglig innsats rettet mot det mannlige prostitusjonsmarkedet, og den viser at politiets innsats retter seg kun mot den delen av det norske prostitusjonsmarkedet der kvinner selger sex til menn.

Masteroppgaver

De tre masteroppgavene jeg har valgt å inkludere er valgt ut fordi de tar for seg forskjellige aspekter ved prostitusjon som har vært nyttig i analysene.

Andreas Kikvik - Fra usynlig til offer? En diskursanalyse av medias fremstilling av mannlig prostitusjon (2013)

Dette er en oppgave om hvordan menn som selger sex blir skrevet om i media, hvilke diskurser omkring mannlig prostitusjon som finnes og hvilke av disse som er mest fremtredende. I tillegg undersøker han hvem som setter premissene for diskursdannelsen. Ved hjelp av Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse analyserer Kikvik frem tre ulike diskurser om menn som selger sex. Disse kaller Kikvik for usynlighetsdiskurs, offerdiskurs og sexarbeiderdiskurs; usynlighetsdiskursen er den overordnede forståelsen mens de to andre er

underkategorier av denne. Usynlighetsdiskursen handler i korte trekk om at menn som selger sex er usynlige, vi har lite kunnskap om dem og det omtales som et usynlig fenomen, hvilket igjen forsterker diskursen. Offerdiskursen ser på hvordan menn som selger sex blir representert som ofre, og den siste diskursen handler om hvordan menn som selger sex blir fremstilt som sexarbeidere som ønsker, og liker, å selge sex og ser på det som en god inntektskilde. Konklusjonen til Kikvik er at de mannlige prostituerte er usynlige i samfunnet, men når de snakkes om er det hovedsaklig som ofre. I de tilfeller de ikke blir fremstilt som ofre er det som glade selgere (Kikvik, 2013).

Denne oppgaven mener jeg er viktig fordi å vite hvordan mannlige prostituerte blir fremstilt i media kan fortelle oss hvilke fremstillinger som blir produsert videre. Dersom det er slik at mannlige prostituerte blir fremstilt på en spesiell måte vil dette fortsette å være en generell forståelse av fenomenet; eksempelvis, om mannlige prostituerte blir fremstilt som ofre når de blir diskutert i medier vil denne fremstillingen fortsette, og vi vil fortsette å anse mannlige prostituerte som ofre, uavhengig om de faktisk er det eller ikke. Eventuelt, om mannlige prostitusjon ikke blir fremstilt som et problemområde, så vil det fortsette å være slik om det er slike fremstillinger man møter i medier.

Charlotte Ruud Granum - Bakom de lukkede dørene : En kvalitativ studie av fem menn som har erfaring med salg av sex (2011)

Problemstillingen i Granums avhandling er: Hvordan oppleves det å være mann som selger sex, og hvordan kommer kulturelle forestillinger om kjønn til uttrykk i mannlige sexsalg? Hun belyser problemstillingen gjennom intervju av 5 menn med erfaringer med sexsalg, og ønsker å undersøke hva som skjer når menn bryter ut av de kjønnete forventningene om å være menn, og går inn i et område som er kvinnelig kodet. Granum har hovedsaklig tatt utgangspunkt i Torill Moi og hennes begreper om kroppen som en situasjon. Hun tar utgangspunkt i to kjønnsteoretiske retninger, den poststrukturalistiske og den fenomenologiske, og ønsker å finne ut hvordan mennene har blitt påvirket av prostitusjonserfaringene, med tanke på mannlighet.

Granum har intervjuet 5 forskjellige menn. Noen er homofile, andre er heterofile. Noen er bifile. Noen av dem har universitetsutdannelse og noen har yrkesutdanning. Det er også en som fremdeles går på videregående skole. Noen av mennene liker ikke tilværelsen som prostituert, mens andre igjen liker det.

Her er det med andre ord stor variasjon i materialet. Hun har også en informant som startet med prostitusjon da han var ganske ung, 14 år gammel. Dette er samme aldersgruppe som min informant startet med sine

prostituasjonserfaringer.. Han solgte fremdeles når han ble intervjuet. Granum har også intervjuet en person som startet å selge sex rundt 16-årsalderen. Denne informanten har usikre følelser omkring hvorvidt han faktisk har solgt sex, men han byttet frivillig sex mot gaver og han forteller at han var for ung for å sette grenser. (Ruud Granum, 2011).

Inger Björne Fagerli - Två manliga prostitutionskarriärer (2007)

Problemstillingen Fagerli ønsker å belyse er hvordan karrieren til en mannlig prostituert kan se ut, og vil gjøre det gjennom å kronologisk svare på 3 spørsmål: 1) Hvem og hvordan starter en prostitusjonskarriere?, 2) hvordan er livet som prostituert og hvordan ser mannen på sin rolle som prostituert, og 3) hvorfor velger mennene å slutte med prostitusjonen? Metoden Fagerli har benyttet seg av er semi-strukturerte dybdeintervju med 2 informanter. Hovedfunnene til Fagerli er at de to informantene har ganske forskjellige forhold til sine prostitusjonskarrierer, den ene ser tilbake på tiden som prostituert med sorg og angst, mens den andre ser på opplevelsene som en erfaring. Den ene informanten til Fagerli var homofil og den andre biseksuell. Begge solgte i hovedsak sex til andre menn. Motivasjonen for å selge sex var hovedsakelig penger og spenning. De avsluttet sin prostitusjonskarriere av to ulike årsaker; den ene på grunn av en ubehagelig opplevelse i forbindelse med et sexsalg, mens den andre ble satt i fengsel og sluttet dermed å selge. Andre generelle hovedfunn er at mannlig prostitusjon er usynlig, og Fagerli spekulerer i at dette er fordi mannlig prostitusjon ikke passer inn i vår forestilling om mannlighet (Fagerli, 2007).

Tidligere forskning: forskjellige teoretiske tradisjoner

I dette kapittelet skal jeg gi en innføring i hvilke teoretiske retninger som har oppstått i prostitusjonsforskningen gjennom tidene. I tillegg til vil jeg si noe om hvilken tradisjon jeg forstår mitt prosjekt innenfor.

En funksjonalistisk tilnærming til prostitusjon

Dette var den ledende forståelsen for prostitusjon i forrige århundre, og avtok gradvis i popularitet. Det er fra denne tilnærmingen til forskningen man finner påstander som “prostitusjon er verdens eldste yrke”, og forklarer prostitusjon som noe naturlig og nødvendig i et samfunn basert på menns krevende seksuelle lyst (Järvinen, 1993: 17). En funksjonalistisk tilnærming dreier seg om nettopp dette: prostitusjon er et uunngåelig og tidløst fenomen i samfunn, i forskjellige stadier av utvikling og med forskjellige sosiale strukturer. Det er forestillinger omkring mannlig seksualitet som er begrunnelsen for hvorfor menn benytter seg

av prostituerte. Hovedforklaringen er seksuell frustrasjon. Seksuell isolering er også en forklaring. Seksuell frustrasjon kan knyttes opp mot frustrasjon opplevd i ekteskapet fordi konen ikke klarer, eller ønsker, å oppfylle mannens seksuelle krav. Seksuell isolering handler om at prostituerte kan fylle behovet for sex til personer som ikke har mulighet ellers til seksuell omgang med kvinner, eksempelvis personer som reiser mye i forbindelse med jobb eller er funksjonshemmet

Og nettopp fordi prostitusjon regnes for å være en nødvendighet i et samfunn er det også umulig å forhindre eller fjerne sexarbeid fra samfunnet. I tillegg til denne forståelsen for prostitusjons-kontroll mener forskere innenfor denne retningen at å kriminalisere prostitusjon eller sexkjøp vil ha negative konsekvenser i form av økt voldsstatistikk, med tanke på voldtekter og andre seksuelle overgrep, og gifte menn vil ha lettere for å være utro mot sin partner. I det funksjonalistiske perspektivet menes det at kontrollorganer burde fokusere på andre problemer enn prostitusjon i seg selv, for eksempel narkotikaproblematikk, kriminalitet, seksuelt overførbare sykdommer og offentlig bråk. I følge de som tilhører den funksjonalistiske tilnærmingen vil det være urealistisk å skulle eliminere prostitusjon, da er det bedre å arbeide mot andre former for sosiale problemer (Järvinen, 1993: 18). Det er dette perspektivet som brukes av prostituerte selv for å bevise at den jobben de gjør er legitim og nødvendig i vårt samfunn (Skilbrei, 1995: 27).

Et feministisk perspektiv på prostitusjon

Dette perspektivet er ledende i den moderne skandinaviske forskningen. Perspektivet kommer fra 70- og 80-tallet, men har tidligere røtter enn som så. Dette perspektivet er preget av en forståelse av at prostitusjon er et resultat av samfunnets forskjellsbehandling og ulikhet av kvinner og menn. Prostitusjon er altså et resultat av menns overordning og kvinners underordning i samfunnet. Dette perspektivet anser menn for kjøpere og kvinner (eller menn i homofile transaksjoner) som selgere, og dette er en refleksjon av kjønnsforskjellene både i sosiale og økonomiske forhold. Prostitusjon er ikke et naturlig og uunngåelig fenomen slik som vi så fra det funksjonalistiske perspektivet, men ansees som et fenomen definert av maktrelasjoner i samfunnet, og som dermed også endres av dem (Järvinen, 1993:19).

Dette perspektivet kom som en reaksjon på den funksjonalistiske retningen, og baserer seg på den kunnskapen man har om kvinners situasjon i samfunnet, samt hjelpeapparatenes kunnskap om skadevirkningene kvinner innenfor prostitusjonsmiljøet kan oppleve (Skilbrei, 1995: 28). Det er i denne retningen man finner kunnskapsbidrag som, for eksempel, *Bakgater* av Høigård og Finstad.

En annen fundamental tanke i det feministiske perspektivet er at prostitusjon speiler et patriarkalsk syn på seksualitet: menn er seksuelle vesen, mens kvinner er aseksuelle vesen. Dette henger sammen med ideen om den grunnleggende forskjellen i seksuelle behov mellom kjønnene, som er fundamentale og uforanderlige. I dette perspektivet ansees menns seksualitet for å være polygam og dermed ukontrollerbar av ekteskap og familieliv, mens normale kvinners seksualitet ansees for å være monogam og ubetydelig. Disse forskjellene fører til at en gruppe kvinner anses for å være “offentlige” og tilgjengelige, og denne gruppen kvinner skiller seg ut fra “normale” kvinner i den forstand at de er seksuelle vesen i motsetning til normale kvinner som er aseksuelle. Disse “unormale” kvinnene er mystiske og spennende, men er også nedgraderte og skitne. I dette perspektivet er det også en forståelse av at prostitusjon reflekterer et syn på kvinnekroppen som en salgsvare, og at dette henger sammen med det patriarkalske samfunnet vi lever i (Järvinen, 1993: 19).

Det fins mange modeller som forklarer hvorfor noen kvinner blir prostituerte. Den mest vanlige forklaringen er økonomisk. Mange undersøkelser omkring sexmarkedet viser at det oftest er kvinner fra arbeiderklassen som blir rekruttert inn i prostitusjon (Järvinen, 1993: 20). Dette er noe Skilbrei skriver mye om i *Når sex er arbeid*. Det viser seg også atprostituerte ofte har lav utdanning, lite arbeidserfaring og dermed dårligere forutsetninger for å skaffe arbeid som gir god lønn og som kvinnen kan trives med. Andre forklaringer for hvorfor noen kvinner havner i prostitusjon er sosial rastløshet, ensomhet og sosial marginalisering (ibid).

En siste mulig forklaringsmodell kan relateres til et individuelt nivå, prostitusjon blir knyttet til andre former for seksuell utnyttelse. Mange studier og undersøkelser om prostitusjon viser at det er ganske vanlig atprostituerte har vært utsatt for incest og voldtekter tidlig i livet. Andre studier viser at det er like vanlig blantprostituerte og ikke-prostituerte (Järvinen, 1993: 20). Til oppsummering er alle disse forklaringsmodellene knyttet til baseforståelsen innen feministisk prostitusjonsforskning, at det fins en forbindelse mellom prostitusjon og en patriarkalsk seksual-ideologi (ibid).

I det feministiske perspektivet fins det tre forklaringer på hvorfor menn kjøper seksuelle tjenester og støtter opp om prostitusjon. I forskningslitteraturen menes det at menn med funksjonshemninger og andre seksuelt isolerte menn er unntaket fra den typiske sexkjøper. Den gjennomsnittlige sexkjøper er fra forskjellige sosiale klasser, kan være gift eller ugift, og fins i alle aldersgrupper. Den store forskjellen mellom kunder og ikke-kunder (her menes det da menn som har erfaringer fra sexkjøp, i motsetning til menn uten erfaringer fra sexkjøp), er at kunder har mer varierte seksuelle erfaringer enn ikke-kunder. Forklaring nummer to er at kunder ikke utelukkende besøkerprostituerte for

seksuelle tjenester. Motivasjonen for å kjøpe seksuelle tjenester kan være for å oppleve spenning, oppleve noe forbudt, men også for å få omsorg, sympati og intimitet (Järvinen, 1993: 21).

En tredje forklaring er at prostitusjon kan forklares ut fra tradisjonelle kjønnsroller. De fleste sexkjøpere er helt normale menn, som sliter med å oppfylle alle de kvalitetene de skal ha for å være “skikkelig mann”. Å besøke en prostituert gir disse mennene en midlertidig pause fra alle kravene, eller kan gi dem bekreftelse på at de passer inn i kjønnsrollen tildelt dem (ibid).

Sosial-interaksjonistisk perspektiv

Dette perspektivet ble utviklet på samme tid som det feministiske perspektivet, og de kan kombineres i forskning. Det sosial-interaksjonistiske perspektivet fokuserer på hva vi definerer som prostitusjon. Begrepet prostitusjon menes å være et sosialt konstruert begrep, med innhold og mening som varierer ut fra tid og sted. Kort sagt, dette perspektivet mener at prostitusjon er relativt ut fra hvor du kommer fra, og i hvilken tid du har levd i (Järvinen, 1993: 24). Det legges ikke vekt på strukturelle eller individuelle årsaker til prostitusjon, men det er mer fokus på interaksjonen mellom de som utøver kontrollen og de prostituerte. Dette kan også være den sosiale kontrollen som fins mellom prostituerte.

I dette perspektivet er det også viktig å se på den sosiale kontroll av prostitusjon. Den prostituertes rolle er foranderlig i den forstand at både karriereforløpets lengde og intensitet kan variere, og derav kontrolltiltak mot prostitusjon (ibid). Dette perspektivet kjennetegnes også av at de kriteriene nevnt over, varierer etter prostitusjonsmiljø og prostitusjonstyper. Noen former for sexsalg blir ikke definert som prostitusjon, men som noe annet og dermed blir det heller ikke brukt tid eller energi på å kontrollere disse (Skilbrei, 1998: 28).

Prosjektets teoretiske tilnærming og problemstilling

Dette prosjektet er skrevet i den sosial-interaksjonistiske retningen, fordi prosjektet handler om å skulle se prostitusjonserfaringene til en mann i sammenheng med hans livssituasjon.

Problemstillingen for denne oppgaven er todelt:

1. Å belyse hvordan mannlig prostitusjon forstås i ulike sammenhenger, som populærkultur, offentlige dokumenter og i forskning.
2. Belyse livssituasjonen til en mannlig prostituert ved intervju som metode. I denne delen av problemstillingen analyserer jeg hans selvforståelse og

relasjoner til andre, hans muligheter for å sette grenser og hans forståelse av seg selv som mann.

Kapittel 4 - Metode

Dette kapitlet inneholder informasjon om forutsetningene bak gjennomføringen av intervjuet, etiske vurderinger i forkant og etterkant av intervjuet, og hvordan jeg gikk frem for å finne informant til intervju.

Valg av metode

I dette kapitlet skal jeg begrunne de metode-valgene jeg har tatt underveis i prosessen med å samle inn datamateriale. På grunn av problemstillingens natur, og den antatte begrensningen av antall informanter valgte jeg kvalitativ metode. At vi antar at det fins få mannlige prostituerte ville gjort en kvantitativ analyse litt for liten til å kunne gjøre generaliseringer ut av, gjennom en spørreundersøkelse, for eksempel. I tillegg er problemstillingens natur slik at det ville være ønskelig å kunne snakke med en informant eller flere, for å kunne få mer nyansert materiale å jobbe med videre i analysen. Dette henger sammen med ønsket om å undersøke informantens livsverden. Jeg har, gjennom prosessen, vært åpen for å både gjennomføre intervju over telefon, eller ha et faktisk møte med informanter.

Intervjuprosessen

Dette kapitlet skal dreie seg om hvordan jeg fant en informant å intervju, og hvordan informasjonen fra intervjuet er bearbeidet i etterkant.

Først vil jeg ta for meg hele prosessen med å finne en informant til intervju, og utfordringer knyttet til dette. Hele prosessen med å finne en person med prostitusjonserfaring var vanskelig. Det var en utfordring å finne ut hvilke miljøer og hvor jeg ellers kunne lete etter noen med sånn erfaring.

For å kunne undersøke mannlig prostitusjon på en mer direkte måte enn hva man i offentlige dokumenter får belyst dette fenomenet ønsket jeg å finne en mann med prostitusjonserfaring som ønsket å dele denne erfaringen med meg. Hele prosessen startet ved at en medstudent fortalte at gatemagasinet Sorgenfri i Trondheim hadde hatt et selgerportrett av en som hadde prostitusjonserfaring fra Oslo og at jeg burde kontakte dem. Jeg fikk god respons fra Sorgenfri, og fikk både navn og nummer til selgeren etter at redaktøren for magasinet hadde snakket med han først. Jeg var takknemlig, kjempespent, og veldig nervøs, men lykkelig over å faktisk ha funnet noen. Jeg prøvde først å ringe, men fikk ikke kontakt slik. Jeg fikk en SMS fra vedkommende og slik begynte prosessen med å skulle avtale et møte. Vi ble enige om et telefonintervju og jeg gjorde nødvendige forberedelser, som f.eks å lage intervjuguide. Jeg var klar, men det

viste seg at selv om informanten min var veldig giret over SMS var det ikke mulig å få kontakt med han over telefon, og intervjuet ble ikke noe av.

Dette førte til en periode med særdeles dårlig motivasjon for min del, noe som jeg kommer tilbake til senere. Jeg var også i kontakt med gaysir.no etter en samtale med venner der det kom frem at det ikke var uvanlig å fåforespørsel om sex mot betaling, og at det har vært nyhetsoppslag om nettopp dette i mediene tidligere. Gaysir.no var derimot ikke interessert i å være behjelpelig med å finne informanter og kunne opplyse om at de ikke tillot kjøp og salg av seksuelle tjenester gjennom deres kanaler, og at alle profiler som bedrev slik aktivitet ble slettet. Jeg var egentlig ikke overrasket over responsen. Dette var ikke overraskende fordi gaysir.no, som en seriøs nettside, ønsker ikke å bli koblet til sexsalg.

En utfordring å finne mannlige prostituerte

I prosessen med å samle inn datamateriale til denne problemstillingen møtte jeg på utfordringer knyttet til motivasjon. I en periode av prosjektet der jeg var på leting etter en mann med prostitusjonserfaring hadde jeg store problemer med motivasjonen. Det var rett og slett ikke lett å finne et passende intervjuobjekt som ønsket å dele disse erfaringene med meg. Mitt ønske om å belyse problematikken forsvant i et dypt hull av motgang, men denne motgangen fikk meg til å oppsøke veileder som igjen fikk meg til å tenke mer nøye gjennom min egen misnøye. Hva om det er slik at det er så lite kunnskap om mannlig prostitusjon fordi forskere opp gjennom årene har møtt på samme utfordringer som meg knyttet til å finne en med prostitusjonserfaring til å bidra med sine innspill?

Jeg kom til slutt i kontakt med en mann, helt tilfeldig, gjennom min egen deltidsjobb. I denne perioden jobbet jeg på et utested både på ettermiddagstid og kveldstid. En ettermiddag kom jeg i snakk med en gjest der jeg fortalte at jeg var student og skrev en oppgave om mannlig prostitusjon. Denne gjesten foreslo, etter å ha hørt at jeg lette etter intervjuobjekter, at jeg kunne intervju ham. Av relevanse er også at jeg hadde møtt personen noen ganger tidligere, og at det var en god tone mellom oss. Jeg har ikke innsikt i hvorvidt informanten hadde kjennskap til oppgaven min på forhånd gjennom andre.

Forholdet mellom forsker og intervjuperson er noe som kan påvirke intervjusituasjonen i stor grad (Thagaard, 2013: 112). Ettersom jeg og intervjupersonen allerede hadde snakket sammen noen ganger om andre tema enn det intervjuet dreiet seg om tror jeg at vi allerede hadde en god personlig kontakt og tillit til hverandre. Dette til tross for forskjell i alder, kjønn og

sivilstatus. Jeg gav vedkommende telefonnummeret mitt og han tok kontakt senere den dagen og spurte om det var mulig for meg å ha intervjuet uken etterpå, og jeg sa ja. Jeg bestemte meg for å låne lokalene jeg jobbet i for å velge en nøytral plass å ha intervjuet som informanten forhåpentligvis ville være komfortabel i, ettersom vi hadde møtt hverandre der tidligere.

Ettersom jeg fikk en informant veldig plutselig og følte en plutselig fremgang hadde jeg ikke gjort det mest omfattende forarbeidet, min intervjuguide til dette intervjuet var meget kort, og i stor grad basert på en intervjuguide jeg laget tidlig i prosjektet som et utkast. Grunnen til dette var at jeg håpet at informanten skulle være åpen nok til å fortelle sin historie på sin måte slik at han fikk dele den informasjonen han synes var viktigst. Ut fra våre tidligere samtaler visste jeg også at personen ikke var redd for å snakke fritt om tabubelagte temaer. Jeg hadde forberedt noen spørsmål som jeg gjerne ønsket å besvare. Disse spørsmålene er formulert gjennom bruk av *Bakgater*. Ved å ta opp de forskjellige temaene Høigård og Finstad tar opp kunne jeg formulere spørsmål jeg ønsket å få svar på ut fra dette. Fordi *Bakgater* er ganske omfattende rundt temaet mannlig prostitusjon, og brukes ofte i andre fagtekster var den nyttig i prosessen med å skrive en intervjuguide.

Det har fordeler å ha et lite strukturert intervju, blant annet at forskeren kan følge opp informantens fortellinger og utdype temaer som kommer opp i intervjusituasjonen, som forskeren ikke har tenkt på tidligere (Thagaard, 2013: 97). Dette mente jeg kom til å være en fordel i mitt intervju. Siden temaet for intervjuet var så ukjent ønsket jeg ikke å henge meg opp i forutinntattheter. Jeg følte det ville være mer fruktbart om jeg startet med så godt som blanke ark. Strukturen i intervjuet påvirker relasjonen mellom forsker og intervjupersonen. Et veldig strukturert intervju vil skape en asymmetri i relasjonen mellom forsker og intervjuperson hvor det er mer fokus på personen som blir intervjuet. I lite strukturerte intervju er interaksjonen mellom forsker og intervjuperson viktig for resultatet (Thagaard, 2013: 98). Selv om jeg ønsket å ha et lite strukturert intervju var det min informant som ledet samtalen, så det var mye fokus på intervjupersonen. Samtidig klarte vi å ha refleksjoner sammen underveis.

Refleksjoner omkring datainnsamlingen

I etterkant av datainnsamlingen har jeg sett at jeg burde ha vært mer pågående for å få tak i informanter og burde ha undersøkt flere forskjellige arenaer. Jeg ble i løpet av prosessen så demotivert av motgangen at jeg ikke la inn så mye innsats som jeg, i ettertid, burde ha gjort i søken etter søken etter informanter . Jeg kunne også vært mer pågående i forskjellige situasjoner, slik som min korrespondanse med forskjellige aktører, eller valgt en annen innfallsvinkel,

men det var lett å føle at jeg var “masete”, siden mannlig prostitusjon er et sårbart tema, både personlig og politisk.

Gjennomføringen av intervjuet

Dette metode-kapittelet skal dreie seg om hvordan jeg gjennomførte intervjuet med min informant. Det er, i følge Thagaard, viktig å skape et tillitsfullt miljø i en intervjusituasjon, både gjennom hvordan forskeren opptrer ovenfor intervjupersonen, men også i hvilken setting en holder intervjuet (Thagaard, 2013: 109). Intervjuet foregikk i lokalet hvor jeg jobbet, utenom åpningstid, for å sikre at det var en rolig, stille og privat atmosfære under intervjuet. Jeg ønsket ikke at informanten skulle føle at han måtte moderere språket eller innholdet i fortellingene sine fordi vi hadde intervjuet på en offentlig plass, til tross for at det ikke var andre tilstede. I tillegg ville det kanskje være avslørende at det var et intervju siden jeg hadde med notatblokk og penn til møtet i tilfelle jeg trengte det. Dette ville tydet på at det ikke bare var et vanlig cafe-besøk, i tilfelle noen av informantens bekjente skulle se oss ute.

Det var ingen andre personer til stede under intervjuet, og når informanten skulle røyke kunne han gå til en skjermet del av lokalet. Jeg ba min sjef og kollegaer om å ikke komme innom under intervjuet på grunn av anonymitetshensyn, og la intervjuet til et tidspunkt hvor jeg var mest mulig sikker på at vi ikke kom til å bli forstyrret. Jeg hadde også med vann, juice og kaffe slik at det skulle være mindre som et intervju og mer som en uformell samtale i håp om at han ville åpne seg ytterligere omkring sine erfaringer. Dette var altså en av mine strategier for å skape en fortrolig stemning under intervjuet. Det var også viktig for meg at informanten følte at hans anonymitet ikke var i fare ved å ha intervjuet på en åpen og offentlig plass. Jeg anså lokalet, som da ikke var åpent for gjester, som en mer privat arena enn dersom vi hadde gjennomført intervjuet på en kafè med gjester..

En annen tanke bak å ha intervjuet i nettopp det lokalet var at informanten selv hadde tilbrakt mye tid i lignende lokaler, og er komfortabel i en slik setting fra før av, noe jeg tror var en god avgjørelse. Det å ha intervjuet på en plass vi begge er kjente og på en arena det allerede var naturlig for oss å snakke sammen tror jeg kan ha påvirket informantens følelse av å være komfortabel med å fortelle meg det han ville si.

Etter intervjuet var ferdig fikk jeg en klem av informanten. Og senere på kvelden fikk jeg en tekstmelding der informanten takket for at jeg hadde hørt på hva han hadde å si. Dette henger antageligvis sammen med at han ikke hadde snakket så inngående med noen før angående hans oppvekst og

prostitusjonserfaringer. For meg var dette en bekreftelse på at informanten hadde stolt på meg under intervjuet og fikk fortalt mye som han ikke hadde trodd han kom til å fortelle.

Etterarbeidet

Dette underkapittelet handler om hvordan intervjuet ble tatt opp og behandlet i ettertid. Kapittetelet inneholder også informasjon om hvordan jeg valgte å analysere materialet.

Intervjuet ble tatt opp ved hjelp av en diktafon og transkribert i ettertid, og informanten hadde sagt ja til at intervjuet ble tatt opp. Dette spurte jeg om når informanten kom til intervjuet. I tilfelle han hadde sagt nei til opptak hadde jeg med penn og papir slik at jeg hadde muligheten til å ta notater. Jeg tok få notater underveis i intervjuet, dette på grunn av at jeg hadde opptaket på diktafonen. Dette var veldig praktisk, både fordi så godt som alt innholdet i samtalen er bevart og jeg kunne konsentrere meg om samtalen istedenfor å konsentrere meg om å ta mest mulig notater. I følge Thagaard vil mye av informasjonen man får underveis forsvinne om man kun har mulighet til å notere underveis på grunn av at man ikke rekker å skrive ned alt. I tillegg til dette går man glipp av intervjupersonens reaksjoner og kroppslige signaler, og man får heller ikke mulighet til å gi umiddelbar respons på hva intervjupersonen forteller (Thagaard, 2013: 112). Dette merket jeg veldig godt. Jeg kunne være veldig tilstede i samtalen med informanten og jeg tror det gjorde det lettere for informanten å fortelle det han ønsket. Hadde informanten merket at jeg ikke fulgte med på det han fortalte hadde han kanskje ikke fortalt så mye som han faktisk gjorde.

Transkriberingen er gjort enkel og grovt, men det er inkludert overlappende tale, latter, host og pust som kunne være meningsbærende for samtalen. Jeg hadde kanskje ikke trengt å inkludere latter og overlappende tale, men i enkelte tilfeller mener jeg latter var så viktig for stemningen og meningen med det som ble fortalt at jeg valgte å inkludere det. Dette gjaldt også overlappende tale for å gjøre rede for hvorfor noen setninger var vanskeligere å forstå etter intervjuet var over.

For å organisere materialet i forkant av analysearbeidet gjorde jeg mange gjennomlesninger av intervjuet for å få et bedre innblikk i samtals forløp og innhold før jeg tok noen avgjørelser angående analyseprofil. Dette ble jeg rådet til av veileder, og jeg synes det var en god måte å få mentalt organisert innholdet av intervjuet. Det var et langt intervju der det ble snakket om mye forskjellige tema, og hadde jeg ikke hatt et visst overblikk over de forskjellige temaene og

fortellingene hadde jeg hatt større problemer når jeg skulle analysere enn hva jeg har hatt. Selve analyseringen startet ved at jeg leste gjennom intervjuet mange ganger og trakk frem forskjellige situasjoner i samtalen som jeg synes var av særskilt interesse, for eksempel hvordan informanten snakket forskjellig om det å prostituere seg til en kvinne enn til menn. Jeg så mye etter motstridende ytringer, fordi det var noe jeg merket meg allerede under intervjuet. Informanten kunne si at han var et tøft barn og har ikke hatt varige mén etter de erfaringene han gjorde seg, men peker også på sårhet og anger i etterkant. Dette var ikke noe jeg var veldig opptatt av å påpeke for informanten underveis i intervjuet da jeg ikke ønsket å vise kritiske reaksjoner til det han fortalte. Det ville kanskje forpurre intervjusituasjonen og hindret meg i å få så godt datamateriale som jeg fikk.

I tillegg til å lete etter motstridende ytringer i intervjuet prøvde jeg også å sortere intervjuet i forskjellige tematiske bolker, for eksempel barndom og selvbilde. Det var naturlig å sortere intervjuet på den måten fordi informanten fortalte om forskjellige perioder i livet, og forskjellige hendelser som hadde preget ham.

Etiske utfordringer og vurderinger

Dette kapittelet handler om hvilke etiske utfordringer og vurderinger jeg har gjort underveis i intervjuprosessen. Dette er særdeles viktig å gjøre rede for, fordi all vitenskapelig virksomhet krever at forskeren forholder seg til etiske prinsipper som gjelder i både forskningsmiljøet og i omgivelsene forøvrig (Thagaard, 2013: 24). I tillegg til å følge etiske retningslinjer for forskning mener jeg det er viktig å vise respekt for informanten, og det er noe jeg har tenkt mye på underveis i analysearbeidet.

Noe av det første jeg tenkte over i forbindelse med intervjusituasjonen var at informanten følte seg ivaretatt på en god måte, og at informanten følte at hans anonymitet ikke sto i fare på noen måte. Dette er et av grunnprinsippene for etisk forsvarlig forskning, nemlig konfidensialitet. Konfidensialitet innebærer anonymisering av deltakerne i prosjektet, i mitt tilfelle kun den ene informanten. For å beskytte informantenes privatliv må man anonymisere navn og andre identifiserbare opplysninger om informanten i transkripsjonen av intervjuet, og ikke oppbevare slik informasjon på sin datamaskin og lignende (Thagaard, 2013: 28). Transkripsjonen av mitt intervju er anonymisert, både navn, gateadresser, navn på utesteder eller andre offentlige plasser som kan være identifiserbare. I tillegg er transkripsjonen skrevet på bokmål for å unngå at informantens dialekt blir identifiserbar.

Informert samtykke er også et av grunnprinsippene for etisk forsvarlig forskningsarbeid, at alle deltakere i prosjektet er informert om hva deltakelse innebærer. Dette prinsippet er basert på deltakernes rett til å bestemme over eget liv, dermed skal deltakerne kunne avslutte sin deltakelse i prosjektet uten at det får negative konsekvenser for dem (Thagaard, 2013: 26). I mitt tilfelle er det tydelig at samtykket er fritt siden min informant tilbydde seg å stille til intervju selv. Informasjonen om prosjektet fikk informanten da han kom til intervjuet, men han hadde innsikt i problemstillingen og tema før han tilbød å stille opp til intervju, så jeg anser informanten som godt informert i forkant av intervjuet.

Det tredje grunnprinsippet er knyttet til de konsekvensene forskningen kan ha for deltakerne. NESH formulerer det slik: «Forskeren har et ansvar for å unngå at de som utforskes utsettes for skade eller andre alvorlige belastninger» (NESH, 2006: 12). Forskeren bør tenke gjennom hvilke konsekvenser deltakelsen i et forskningsprosjekt kan ha for deltakerne, dette henger sammen med at forskeren skal arbeide ut fra en grunnleggende respekt for menneskeverd, og forskeren skal også respektere deltakernes integritet, frihet og medbestemmelsesrett (NESH, 2006: 11). Forskeren har ansvar for å beskytte deltakerens integritet ved å unngå at forskningen får negative konsekvenser for dem. I følge Thagaard er det ideelt sett slik at deltakerne av et prosjekt får igjen for å være med på undersøkelsen, og hva de gir. Det har vært gjennomført undersøkelser av intervju der det kommer frem at personer som blir intervjuet synes det kan være interessant, fordi de kan få bedre innsikt i egen situasjon ved å fortelle om seg selv til en interessert lytter.

En intervjusituasjon kan gå begge veier; det kan være en flott mulighet til å reflektere over tema som blir tatt opp, men et intervju kan også ta opp tema som er konfliktfylte for den som blir intervjuet, og som kan oppleves som problematisk i ettertid (Thagaard, 2013: 30). Dette er noe jeg har tenkt gjennom, for selv om min informant stilte opp til intervju frivillig og faktisk tilbydde det selv, betyr ikke det at informanten ikke kan ha problemer med gjennomføringen av intervjuet i etterkant. At informanten aldri hadde snakket med noen andre om sine erfaringer tidligere gjorde det ekstra utfordrende. Dette var ikke noe jeg var klar over på forhånd, men som jeg ser i ettertid kanskje jeg skulle reflektert mer over som en faktisk mulighet. At informanten var så tilgjengelig og tilbydde seg å stille opp gjorde kanskje at jeg trodde han hadde snakket om dette tidligere. Deltakelse i intervju kan også bli et problem når intervjupersonene leser resultatene av undersøkelsen, hvis de kjenner seg igjen i teksten kan det å se sine egne utsagn i en analytisk sammenheng virke provoserende (ibid: 30-31). At min informant skulle bli opprørt av å lese gjennom analysene i avhandlingen er ikke noe jeg ønsker, men jeg tror at vi har snakket nok sammen til at informanten skjønner hvilket ståsted jeg har, i tillegg til at jeg har sagt direkte at

jeg er ute etter å se hvilke, antageligvis negative, konsekvenser prostitusjonserfaringer kan ha.

En bekymring jeg hadde i ettertid av intervjuet var hvordan jeg skulle forholde meg til informanten etterpå for dette var en person som ofte var innom lokalet jeg jobbet på. Jeg kom tilfeldigvis til å treffe på ham i etterkant av intervjuet, men jeg har taushetsplikt gjennom min deltidsjobb så det var noe jeg var vant til å forholde meg til. Til tross for det ønsket jeg ikke at informanten skulle føle seg utrygg på at han hadde delt sin historie med meg. Det har vært tydelig i etterkant av intervjuet at informanten har vært nysgjerrig på fremgangen i prosjektet. Han har spurt ved flere anledninger om hvordan det har gått. Dette har jeg kjent på som en ekstra utfordring fordi det kan gjøre det vanskeligere for informanten å være 100% anonym, men det er noe informanten selv har valgt å gjøre. Jeg har svart informanten på en måte som ikke skulle vekke mistanke om at han hadde mer informasjon om prosjektet enn andre, av det hensyn at ingen skulle bli mistenksom og kanskje tro at han hadde stilt opp til prosjektet. Dette tror jeg informanten er innadforstått med og setter pris på.

Reliabilitet og validitet - om forskningens pålitelighet

Reliabilitet knyttes til spørsmålet om en kritisk vurdering av prosjektet gir inntrykk av at forskningen er gjennomført på en pålitelig måte (Thagaard, 2013: 201). Reliabilitet knyttes hovedsaklig opp til spørsmålet om en annen forsker, med samme metode og datamateriale som deg, vil oppnå samme resultat. Reliabilitet handler om hvorvidt den gjennomførte forskningen er repliserbar. Repliserbarhet er i følge Thagaard knyttet til en positivistisk forskningslogikk som fremhever nøytraliteten som et forskningsideal, og der resultatene ses uavhengig av relasjonen mellom forsker og de/det som studeres (Thagaard, 2013: 202). I forskningssituasjoner der mennesker forholder seg til hverandre vil prinsippet om at forskeren oppfattes som uavhengig ikke være holdbart. I slike situasjoner må forskeren argumentere for reliabiliteten ved å redegjøre for hvordan dataene er blitt utviklet gjennom forskningsprosessen. Argumentasjonen er ment å overbevise den kritiske leseren om forskningens kvalitet, og dermed verdien av resultatene (ibid).

Jeg har inkludert hvilket forskningsteoretisk perspektiv jeg skriver i for å sikre at noen som undersøker samme datamateriale som meg, og følger samme teoretiske perspektiv vil få økt forståelse for hvordan jeg kom frem til mine resultater. Ved å redegjøre for hvilke valg jeg har tatt underveis, og gi nøye beskrivelser av metodevalg og arbeid med datamaterialet, vil oppgaven ha økt reliabilitet.

Validitet er knyttet til tolkningen av et datamateriale, det handler om gyldigheten av de tolkningene forskeren kommer frem til. Begrepet validitet kan presiseres ved å stille spørsmål om de fortolkingene som vi kommer frem til er gyldige i forhold til den virkeligheten vi har studert (Thagaard, 2013: 204-205). Vi kan styrke forskningens validitet gjennom å tydeliggjøre grunnlaget for fortolkingene. Dette gjøres ved å redegjøre for hvordan analysen gir grunnlag for de konklusjonene forskeren kommer frem til. Man styrker validiteten ved å gjøre en kritisk gjennomføring av analyseprosessen, for eksempel gjennom at forskeren kan få hjelp av kollegaer som stiller kritiske spørsmål, eller forskeren kan prøve alternative fortolkinger og perspektiver. Ved å presentere alternative fortolkinger som er mindre relevante kan forskeren forsterke verdien av egne tolkinger (ibid). Gjennom analysene har jeg tvunget meg selv til å se etter alternative fortolkinger av datamaterialet. Det vil si at jeg har analysert frem forskjellige mulige tolkinger av det som kommer frem under intervjuet.

Kapittel 5- Teoretiske redskaper

Dette kapittelet er en samling av forskjellige teorier jeg kommer til å ha bruk for under analysene senere i oppgaven. Det er lagt vekt på selve analyseprofilene, blant annet skal jeg analysere frem informantens livsverden.. Jeg skal analysere frem en forståelse av mannlig prostitusjon ved hjelp av Connells maskulinitetsbegreper, og si noe om hvor profesjonell eller ikke min informant var når han prostituerte seg. I tillegg til dette er det relevant å ta med teori om sosiale klasser, da det kommer til å være sentralt i både maskulinitetsanalysen, og i analysen omkring informantens livsverden.

Livsverden

Livsverden-begrepet finner man i fenomenologien. Livsverdensanalyser aktualiserer det epistemologiske forholdet mellom nærhet og distanse, og handler om forholdet mellom individ og kollektiv (Sørensen m.fl, 2008: 138). Når man ønsker å analysere frem en livsverden kan det være hensiktsmessig å se på hvilke livsfortellinger som informanten forteller. Dette kan si noe om hvilket samfunn og hvilken kultur fortellingen er konstruert i. Dette er interessant fordi det kan si noe om kulturelle særpreg i vårt samfunn (Thagaard, 2013 :132). Denne måten å analysere på vil fortelle om hvordan informantens livsfortellinger kan si noe om det samfunnet og institusjoner informantene hører hjemme i.

Dette vil bli utgangspunktet for noen av analysene til denne oppgaven. Der vil jeg ønsker å få et innblikk i hvordan informanten fremstiller sine erfaringer, altså sin livsverden til meg. Ved å undersøke informantens livsverden vil jeg få en større forståelse av hvordan informantens prostitusjonserfaringer kan ha påvirket livet hans, både i den perioden informanten solgte seksuelle tjenester og senere i livet. Det kan også være aktuelt å undersøke livsverdenen med tanke på hvilke hjelpetilbud som trengs for å hjelpe de som eventuelt ønsker seg hjelp ut av prostitusjonen. Denne innfallsvinkelen til analyse vil være den mest brukte gjennom alle analysene i denne avhandlingen.

Maskuliniteter av Connell

Connells begreper om maskulinitet kommer til å bli et nyttig verktøy når jeg senere skal prøve å analysere frem den mannlige prostituerte i et overordnet system. Jeg ønsker å finne ut hvor den mannlige prostituerte kan plasseres ut fra disse kategoriene. Dette er relevant fordi det kan fortelle oss hvordan den prostituerte mannen blir møtt av hjelpetilbudene, hvilket er noe jeg ønsker å undersøke nærmere.

Jeg skal gjennomføre en egen analyse som tar for seg informantens mannlighet, eller for å være mer presis: hvilke forståelser av egen maskulinitet eller mandighet har informanten, og beskriver han noe mannsideal? Ved å analysere intervjuet, med innspill fra Connells begreper, håper jeg å få svar på disse spørsmålene.

Connell presenterer fire forskjellige kategorier for maskulinitet, som står i relasjon til hverandre. Med den økende forståelsen for forholdet mellom kjønn, raser og klasse har det blitt vanligere å anerkjenne flere forskjellige maskuliniteter. Connell trekker frem hvit og farget maskulinitet og maskuliniteter i arbeiderklasse og middelklasse (Connell, 1995: 76). Kategoriene Connell har i sitt system er hegemoni, underordnet maskulinitet, marginalisert maskulinitet og medvirkende maskulinitet (Connell, 1995: 76). Hegemonisk maskulinitet defineres av Connell som *konfigurasjonene av kjønnspraksiser som kroppsliggjør den gjeldende forestillingen omkring legitimiteten av patriarkiet som garanterer menns overordning og kvinners underordning* (Connell, 1995: 77).

Hegemonien sikrer altså menn en overordnet posisjon over kvinner i samfunnet, som gir dem forskjellige goder for eksempel en fordel innenfor politikken og næringliv, men det er også forskjeller innenfor maskulinitetene. Noen maskuliniteter eier en større andel av hegemonien og er dermed bestemmende for hvordan menn skal utøve sin maskulinitet i samfunnet for å være "skikkelig mann". For eksempel er homofile menn på bunnen av hierarkiet blant menn, fordi, i følge Connell, er homofili sterkt koblet opp mot feminin praksis (ibid). Det er viktig å huske at hegemonisk maskulinitet ikke er en bestemt karaktertype, dette er noe som endrer seg over tid, og er hele tiden i forhandling (Connell, 1995: 76).

Underordnet maskulinitet tar for seg den problematikken som nevnt over, nemlig forholdet mellom heterofil og homofil maskulinitet. Men homofil maskulinitet er ikke den eneste som havner i denne kategorien, noen heterofile menn er også å finne i denne kategorien. Connell lister opp en rekke engelske uttrykk og kallenavn, som alle har feminine konnotasjoner som f.eks cream puff, ladyfinger, dweeb, mother's boy og lignende (Connell, 1995: 78-79), med andre ord er det mammagutter og veike gutter som også havner i denne kategorien. Marginalisert maskulinitet kan eksempelvis være forholdet mellom hvite menn og fargede menn. Marginalisering handler om relasjonene mellom maskuliniteter i dominante og underlegne sosiale klasser, og etnisiteter (Connell, 1995: 80).

Den siste kategorien Connell presenterer er den medvirkende maskulinitet. Kategorien står i sterk tilknytning til den hegemoniske maskuliniteten. Denne kategorien eksisterer fordi Connell ser problemet med den hegemoniske kategorien. Ikke alle vil følge den kategorien slavisk. Selv om kun en liten andel vil følge den hegemoniske maskuliniteten til punkt og prikke, vil de i den medvirkende maskuliniteten ha nytte av den fordi menn generelt oppnår visse patriarkalske goder (Connell, 1995: 79). Connells maskulinitetsbegreper må anses for å være begreper som benyttes i forskning, som et verktøy for å forstå maktrelasjonene mellom menn.

Jeg skal bruke Connells begreper i analysekapittelet *Maskuliniteter*.

Järvinens modell for å bedre forstå prostitusjon

Järvinen presenterer fem begreper for å forstå prostitusjon, som tradisjonelt sett har vært et vanskelig begrep å definere. De fem kriteriene Järvinen trekker frem er kommersialitet, promiskuøsitet, ikke-selektivitet, forholdet mellom selger og kjøper, og til slutt følelsesmessig likegyldighet (Järvinen, 1993: 24). Den kommersielle biten er kanskje den mest selvfølgelige av alle kriteriene, uten betaling er det ikke prostitusjon. Betaling kan komme i form av penger eller andre tjenester. Promiskuøsitet er en kvalitet rettet mot den prostituerte, og ikke prostitusjon forøvrig. Promiskuøsitet dreier seg om hvor mange kunder den prostituerte har. Ikke-selektiviteten dreier seg om både den prostituerte og kundene. Mange studier viser derimot at prostituerte er noe selektive ovenfor sine kunder, og det spekuleres på om dette henger sammen med et ønske om trygghet. For kundens del handler selektiviteten om hvilke preferanser han har.

Lengden på forholdet mellom selger og kjøper skal være en kort affære, men her dukker det opp et problem. De prostituerte som har faste kunder vil ha en lengre relasjon til den aktuelle faste kunden, noe som ikke ligner på tradisjonell prostitusjon. På denne måten er ikke dette kriteriet avgjørende for hvordan man skal forstå prostitusjon (Järvinen, 1993: 26).

Det siste begrepet Järvinen har med i sin modell er følelsesmessig likegyldighet. Møtet mellom selger og kjøper skal være upersonlig og følelsesmessig nøytralt for begge parter. Følelsesmessig likegyldighet er vanskelig å oppnå, i noen tilfeller er det positive følelser mellom den prostituerte og kjøper. Spesielt i langvarige relasjoner med faste kunder kan det være positive følelser som for eksempel vennskapelighet, ømhet og betatthet. Et problem med disse kriteriene er at det kan være vanskelig å skille vanlige seksuelle relasjoner og prostitusjon.

Med unntak av det økonomiske aspektet kan de andre fire kriteriene brukes for å forstå prostitusjonsforskning og kontrolltiltak innført med tanke på prostitusjon (ibid). Järvinen har laget en modell for å bedre forstå gradforskjellene i disse kriteriene:

Ikke prostitusjon		prostitusjon
lav	kommersialitet	høy
lav	promiskiuitet	høy
lav	ikke-selektivitet	høy
høy	langvarigheten av forholdet	lav
lav	følelsesmessig likegyldighet	høy

(Järvinen, 1993: 26)

Järvinens begreper skal jeg bruke for å bedre forstå hvordan min informant kan plasseres ut fra disse kategoriene, og dermed si noe om hvor profesjonell eller ikke min informant faktisk var i sin prostitusjonskarriere.

Kapittel 6 - Informantens beretning om egne prostitusjonserfaringer

Dette kapittelet er min oppsummering av det som kom frem under intervjuet da informanten fortalte om sin oppvekst og sine prostitusjonserfaringer. Informanten har fått navnet Vidar som et ledd i anonymiseringen. Kapittelet innebærer ikke noen form for analyse, men er en form for helhetsbilde av situasjonen slik den framsto for meg under intervjuet. En slik sammenhengende fortelling kan være nyttig i lesningen av analysekapitlene som deretter følger.

Vidar sin barndom var preget av rus og sviktende omsorg, som førte til at han søkte voksenpersoner fra andre hold enn familien. Han vokste opp i et rusbelastet hjem og kunne være borte fra hjemmet i flere dager uten at hans far og stemor reagerte på det. Han begynte å drikke alkohol i 13-14 -årsalderen, og det var slik han startet sin prostitusjonserfaring, ved å selge sex i bytte mot alkohol og penger til en eldre mann. Han hadde hørt av noen kompiser at de hadde funnet et sted de kunne sitte og drikke, og ikke minst få tak i noe å drikke. Da han kom dit første gang var det mange andre gutter der. Det eneste som skilte seg ut fra en normal stue var pornofilmene som gikk på TV'en.

Senere avtalte den eldre mannen møter med de forskjellige guttene, og man visste hva som kom til å skje når du kom dit neste gang. Dette var ikke noe som plaget Vidar i noen stor grad, men han innrømmer at han måtte være full før "kunden" fikk ta på han, og at han ble fysisk uvel og kastet opp etterpå. Selv om Vidar ble fysisk dårlig av sexen med en eldre mann så fortsatte han med det, og ble faktisk med på lengre turer med denne mannen, i forbindelse med kundens jobb. Selv om Vidar visste at kunden krevde noe av han som han ikke likte, var det greit likevel, fordi han fikk alkohol, opplevelser, og penger. Dette var altså Vidars første erfaring som sexarbeider.

Rundt samme tid møtte Vidar en annen mann, som han også solgte sex til i bytte mot penger. Det forholdet varte ikke så lenge. Det eneste Vidar husker om kunden var fargen på bilen som kunden brukte å plukke han opp med. De kjørte til havna og der var det sex i bytte mot kontanter; femti kroner for en avsugning.

I ungdomstiden gikk Vidar mye til svømmehallen i nærheten av der han bodde. Han kom inn gratis for han kjente en som jobbet der. Der traff han en lærer som han var en del sammen med og som ble som en farsfigur for Vidar. Denne læreren hadde ikke prøvd seg på noe seksuelt med han, men Vidar er usikker på om han ville det, han husker ikke. Han forteller at det var mye rot og mye alkohol på den tiden. Det var også en kjæreste av hans søster som kom med seksuelle tilnærmelser mot Vidar, men i det tilfellet sa han nei. Det var sammen med denne kjæresten at Vidar lærte å kjøre bil, og han ser tilbake på den tiden

som bra. Vidar visste ikke at kjæresten til søsteren var homofil, men han tenkte selv at forholdet til hans søster måtte være et skalkeskjul.

Vidars siste tilfelle som mannlig prostituert var til en kvinnelig kunde mens han var i tredveårene. Hun var rundt ti år eldre. Det var et veldig tilfeldig møte, antageligvis på en bar. Vidar husker ikke helt. Denne kvinnen spurte Vidar om å få overnatte hos han mens hun skaffet seg ny plass å bo. Hun hadde solgt sin leilighet, men ikke kjøpt seg ny. Hun ventet på å få penger på konto for salget av leiligheten, så noen dager etter at hun flyttet inn var det kommet et par millioner på kontoen hennes. Det som skjedde da var at hun dro på vinmonopolet og kjøpte et dusin poser med brennevin. Det ble fest av dette for hun fortsatte å bo hos han i en uke, og drakk nesten døgnet rundt. Unntaket fra drikkingen var sex en gang om dagen. Informanten fikk da tusen kroner i kontanter hver dag i den perioden. Når første betaling kom spurte han hva det var for, og kvinnen svarte at det var betaling for underholdning, kost og losji. Dette var første gangen han følte seg som en hore, noe han følte som ubehagelig.

Til tross for de ubehagelige følelsene, husker Vidar det som en pussig, men morsom erfaring å ha, og når han forteller om det ler han gjennom hele historien. Grunnen til at Vidar avsluttet forholdet var fordi hans datter skulle komme hjem fra ferie og han ønsket å være i god form til å se henne igjen. I tillegg ble han ganske sliten av all drikkingen. Uansett hvilken tid på døgnet så satt hun og drakk. Dette var siste gang Vidar solgte seksuelle tjenester. Den dag i dag virker Vidar glad for at han kun har endt opp med et over middels høyt forbruk av alkohol, og ikke andre tyngre stoffer. Han kjenner nemlig de som har endt opp med en slik skjebne. Han føler seg tøff og sterk.

Kapittel 7- Selvforståelse

Dette analysekapittelet skal dreie seg om informantens forhold til seg selv, hvordan han ser på seg selv som person og hvordan han ser på seg selv i samspill med andre. Dette er forskningsspørsmål jeg ønsker å få svar på fordi det vil si noe om informantens livsverden, og det vil kanskje fortelle oss noe om hvordan han mener prostitusjonserfaringene kan ha påvirket han. Dette ønsker jeg å analysere fordi det vil gi godt grunnlag for å finne ut hvordan informanten forholder seg til de spørsmålene jeg ønsker å få svar på imin problemstillingen. I både dette og andre analysekapitler er det informanten sier merket med V for Vidar, mens K indikerer Kamilla som er intervjuer.

Forskningsspørsmålet i dette analysekapittelet er: 1) hvordan omtaler informanten seg selv, og 2) hvordan beskriver han sitt forhold til andre?

Jeg vil innlede dette analysekapittelet med en ganske klar trend gjennom intervjuet, nemlig hvordan informanten beskriver seg selv. Han benytter seg av mange muligheter til å fortelle at han er en tøff og mentalt sterk voksen mann, for eksempel her:

V: ja ja som person og seksuelt så går det bra men (.) jeg vet jo (.) jeg ble jævlig tøff psykisk etter det der

V: at du får en sånn sperre at du (..) du glemmer det aldri (.) men for meg hadde det ingenting å si

Det at informanten ved flere forskjellige anledninger påpeker at han har blitt sterk og tøff etter prostitusjonserfaringene er med på å si noe om hvordan han ønsker å fremstille seg selv. Han forteller at dette var frivillig, han følte seg ikke tvunget til å ha sex med eldre menn, men at det heller var noe han selv valgte å gjøre for å få det han ville ha. At informanten har den innstillingen, at det var frivillig og selv om han i ettertid mener han har vært misbrukt, forholder han seg fremdeles til prostitusjonserfaringene som frivillige. Denne fremstillingen av erfaringene er med på å fremme han som en sterk person, og ikke et offer eller misbrukt. Å bli satt i en offer-posisjon er kanskje ikke slik informanten ønsker å bli fremstilt? Det å være mentalt sterk og ha kontroll på følelsene sine er kvaliteter som ofte knyttes opp til mannlighet, mens å være trist eller lei seg knyttes oftere opp mot kvinnelighet. At informanten ønsker å bekrefte seg som en person som ikke utelukkende har hatt negative konsekvenser av erfaringene gjort i tenårene kan også være med på å bekrefte han som en mandig og tøff fyr.

Dessuten kan hans frivillighet være med på å bekrefte nettopp dette. Han bestemmer selv og er dermed en tøff fyr. Det kan også være en mulighet at

erfaringene faktisk har vært en utfordring i livet som har gjort han sterkere. At informanten klarer å fortelle om dette på en ganske rolig måte er med på å forsterke inntrykket av at han faktisk håndterer disse erfaringene og følelsene omkring dem på en god måte. I tillegg er han glad for at han ikke har endt opp i en verre skjebne. Han kjenner andre menn som har fått rusproblemer i etterkant av prostitusjonen, og anser seg selv for å være heldig som kun drikker alkohol. Dette tror jeg er med på å bekrefte han selv som en sterk person. Han klarte å unngå skjebnen som narkoman fordi han håndterte prostitusjonen bedre. Dette er kanskje et tegn på styrke i følge han selv.

Hvordan informanten oppførte seg under intervjuet kommer ikke frem gjennom samtale, men jeg vil si noe om den generelle fremtoningen hans og kroppsspråket ettersom jeg mener det vil gi større innblikk i hvordan selve intervjusituasjonen foregikk. Den generelle fremtoningen hans i intervjuet er en avslappet og selvsikker fyr som ikke har noe imot å snakke om dette temaet. Det kan tross alt være et veldig sårt og skummelt tema for mange, som vi også diskuterte kunne det være et tabu-belagt tema å snakke om. Informanten hadde ingen problemer med å starte intervjuet, faktisk var det han som tok styringen først. Han spurte om han kunne starte å fortelle fra begynnelsen selv. Dette mente jeg var greit fordi da kom det frem hva informanten selv synes var viktig.

Til tross for at han selv var veldig engasjert å fortelle, og i stor grad tok initiativ selv til å fortelle sin historie sier han direkte at han var veldig spent på hvordan intervjuet kom til å gå. Han virket ikke ukomfortabel underveis, vi lo mye sammen, hvilket jeg tolker som avslappethet og at han var komfortabel i mitt selskap. Intervjuet gikk smertefritt for seg, for det var god stemning mellom informant og intervjuer. Dette kan tolke som at informanten er trygg på seg selv. Det kan også være et tegn på at han var komfortabel i intervjusituasjonen. Hvilket er noe jeg diskuterer nærmere i metode-kapittelet. Kroppsspråket og fremtoningen, og at informanten selv viste initiativ til å fortelle, kan fortelle oss at informanten var komfortabel med å snakke om sine prostitusjonserfaringer, så kanskje har han faktisk gått videre i livet som han sier selv?

Til tross for den gode stemningen er intervjuet også preget av seriøse fortellinger og refleksjoner. Det kommer frem underveis at informanten har fundert på hva disse erfaringene kan ha betydd for han senere i livet. Med andre ord hvilke konsekvenser disse handlingene kan ha hatt for han. Informanten spekulerer om selve personligheten hans kan ha blitt påvirket av prostitusjonserfaringene. Dette kan vi se her når informanten reflekterer rundt seg selv som en person som kan virke arrogant og følelseskald, men en person som aldri er i dårlig humør eller skaper noe problemer, sånn som her:

V: så jeg kan være litt sånn følelseskald. Ser litt sånn (.) arrogant og overlegen ut er det mange som har sagt men det er bare min væremåte (.) om det stammer derfra eller om jeg er født sånn det har jeg ikke peiling på (.) det er sånn, men samtidig så er jeg jo blid og hyggelig (.) det er aldri noe tull med meg eller (.) blir aldri nektet på barer

Dette er muligens en måte for informanten å fortelle at han ikke har tatt noen alvorlige skader av det som har skjedd, men han åpner også for at det er en mulighet. Til tross for at informanten gjennom hele intervjuet snakker frem seg selv som en mentalt sterk og tøff person, forteller han at han har hatt problemer med å gi sin datter og samboer klemmer. Informanten beskriver ikke nærmere på hvilken måte han synes det var vanskelig å klemme kjæreste eller datter, men det er tydelig at det var en vond følelse for informanten, og det er noe han har ansett som et problem. I tillegg til at han har problemer med kroppskontakt med mennesker han er glad i, sier han at han ikke liker at voksne, berusede menn skal gi han klemmer. Da kommer forsvarsverket frem. Han ønsker helst å ha fysisk kontakt med andre menn om han velger det selv, og har kontrollen over kontakten.

V: jeg har en sånn (.) knallhard psyke (.) og (.) samtidig som jeg (.) har trøbbel med når mannfolk skal komme å gi en klem uæææ, men hvis det kommer noen jeg (.) treffer en gang i blant som blir litt pesete når de (.) tar seg en øl, og skal begynne å (.) DA kommer sperren frem altså

K: mhm

V: ta å flytt fettfingerene dine ellers så slår jeg sier jeg for det er helt automatisk det (.) kommer i forsvarsposisjon med en gang

Dette kan selvfølgelig være et tegn på at informanten har en intimsone som er større enn hva andre har, men det er påfallende at det er et problem han selv trekker frem som en mulig konsekvens av prostitusjonen. At informanten selv mener det kan ha sammenheng, er med på å forsterke prostitusjonserfaringene som et problem for han. Informanten beskriver seg selv som en person som ikke er noe problem, målt etter hvordan han oppfører seg når han er ute og drikker. Men han beskriver også en person som kan si ifra på en litt aggressiv måte at det ikke er greit at andre er for fysiske mot han. Han er med andre ord en person som kan stå opp for seg selv, men er omgjengelig og hyggelig. Denne grensesettingen skal jeg undersøke nærmere i kapittelet med navn Grensesetting.

I tillegg vil jeg trekke frem at informanten jevnlig gjennom intervjuet forteller at han har lagt den tiden i livet bak seg. Han har gått videre i livet. Dette tror jeg henger sammen med det at informanten snakker om seg selv som en mentalt

sterk person, fordi han har lagt det bak seg på egen hånd og har akseptert det som har skjedd. Det å akseptere det man har gjort er på mange måter en sterk handling, å leve med seg selv slik som man er kan på mange måter sees på som en styrke. I tillegg til dette så viser informanten at han er følelsesmessig likegyldig til prostitusjonen. Dette er et av kriteriene Järvinen har i sin modell. Nå i etterkant er informanten likegyldig til prostitusjonen, og i følge han selv var han det også under prostitusjonen. Til tross for at han beskriver kvalme i etterkant. Er informanten likegyldig til sine tidligere kunder? Hevntrang mot en tidligere kunde er noe vi skal se nærmere på i kapittel 8.

Informanten klarte å komme seg videre på egenhånd, og viser dermed at han ikke trenger hjelp. Informanten var ikke interessert i å være med på å anmelde den første kunden når han fikk forespørsel om dette fra en som hadde vært hos kunden når han var yngre. Dette var kanskje en måte for informanten å si til omverden at han hadde gått videre i livet. Men det kan også ha vært en måte for informanten å unngå det problemet. Kanskje ville det å anmelde denne personen være en måte for informanten å gjenoppleve erfaringene sine fra tidligere. Han har tross alt ikke akkurat positive følelser mot mannen.

V: og jeg ble spurt om jeg ville være med og anmelde han og, nei sa jeg det har jeg lagt bak meg. Så dere får kjøre løypen dere

I tillegg til dette innrømmer informanten at han aldri har snakket så inngående om hans erfaringer før dette intervjuet. At han ikke ønsket å være med på å anmelde kunden og ikke har snakket om dette før kan ha sammenheng med hvordan vi forventer at menn skal være. Menn skal som kjent være tøffe og trygge på seg selv. Disse hegemoniske forestillingene om hva maskulinitet er kan virke hemmende for hvordan menn i slike situasjoner som min informant skal oppføre seg. For ikke å snakke om i situasjoner der en trenger å søke hjelp for å bearbeide traumatiske opplevelser. Kan det hende at grunnen til at informanten ikke har snakket om dette med noen tidligere er fordi det ikke er rom for at han skal ha problemer med følelseslivet? Han beskriver seg selv som en følelseskald person. Her tenker jeg det er aktuelt å se tilbake på stemningen under intervjuet, det var mye latter og en generelt veldig lett stemning under intervjuet. Dette kan henge sammen med at informanten ikke skal ha noen problemer i etterkant av prostitusjonen. Han utviser ingen såre følelser når vi snakker om selve prostitusjonshandlingene. De beskrives veldig nøkternt. Samtidig er informanten klar på at han gjorde dette frivillig, og ikke ble misbrukt. Han mener at det skulle vært noen voksne der som gjorde noe for han. Dette skal vi undersøke nærmere i neste analysekapittel.

Disse tegnene, at informanten beskrev seg selv en tøff type, at vi lo og tøyset under intervjuet og at informanten ikke ville anmelde sin tidligere kunde, kan

være helt legitime uten at de har påvirkning fra barndommen. Men det er påfallende at informanten selv har fundert over om dette kan ha påvirket han som person. Det er rimelig å anta at de fleste ikke vil tenke at en handling som ikke har betydd noe, har påvirket dem i etterkant. Store hendelser kan påvirke oss og er noe som man husker i etterkant. Det er ikke helt hverdagslig å ha sex med gamle menn når du selv er bare en ung gutt.

Informanten sier underveis i intervjuet at mannlig prostitusjon for han ikke oppleves som like skittent som kvinnelig prostitusjon. Kanskje er dette en av grunnene til at informanten ikke anser sin prostitusjonserfaring som noe helt forferdelig og skittent. Han forteller også at han har hatt sex med 300-400 kvinner, men at han som mann blir regnet for å være sjarmør for det. Kvinner regnes som ludder om hun skifter partner et par ganger. Dette beskriver informanten som et spesielt fenomen på 80-tallet. Denne forestillingen er nok like gjeldende nå som for 30 år siden. Den peker på mannlig seksualdrift og forestillinger knyttet til den. Det er også et fenomen jeg selv kjenner igjen fra dagligtale. Menns seksuelle eskapader er lettere å akseptere enn kvinner som "ligger rundt".

Det er kanskje grunnen til at kvinnelig prostitusjon, i følge informanten, er mer skittent enn mannlig prostitusjon. Gjennom å bekrefte at han er en sjarmør og har hatt sex med mange damer forteller han også at han er en skikkelig mann. I den forstand at han er seksuelt promiskuøs på et akseptabelt mannlig nivå. Så til tross for at prostitusjonserfaringene kan ha gitt informanten problemer med å gi kjæreste og datter klemmer, har det ikke påvirket informantens seksualitet.

I tillegg til å fremme seg selv som en tøff type så snakker informanten om seg selv som en skadet voksen. Da kanskje spesielt med tanke på sosialisering med andre, deriblant tidligere samboer og datter. Jeg ønsker her å gå tilbake til et tidligere eksempel fra transkripsjonen der informanten spekulerer i hvordan han har blitt sånn. Henger det sammen med erfaringene i tenårene eller var han bare født som en følelseskald person. Et lite eksempel fra tidligere til hvor han sier noe om sine senskader er her:

V: jeg har en sånn (.) knallhard psyke (.) og (.) samtidig som jeg (.) har trøbbel med når mannfolk skal komme å gi en klem uæææ. Hvis jeg gjør det på eget initiativ så går det bra

Dette viser at informanten reflekterer underveis, eller har reflektert i forkant av intervjuet over hvordan han som person kan ha blitt påvirket av ungdomstiden. Også i en negativ forstand. Han fremstår dermed som en reflektert person. Han er altså noe tvetydig i fremstillingen av seg selv, han er tøff, men han sliter litt også. Han sliter ikke nødvendigvis så mye som han kunne ha gjort. Det er han

fornøyd med. Denne ambivalensen sier noe om hvordan prostitusjonen har påvirket hans syn på seg selv og på hvordan prostitusjonen ellers kan ha påvirket han. Det kan virke som ambivalensen forteller oss at prostitusjonen har hatt flere negative konsekvenser enn positive for informanten.

Oppsummering Selvforståelse

I dette analysekapittelet ville jeg finne ut hvordan informanten beskriver seg selv og sitt forhold til andre. Dette ville jeg finne ut av fordi det kan gi et innblikk i hvordan informanten anser seg selv, og hvordan han mener at prostitusjonserfaringene kan ha påvirket han i voksen alder. Ved flere anledninger forteller informanten at han har fått positive egenskaper som et resultat av prostitusjonserfaringene. Han har gjennom disse erfaringene blitt en mentalt sterk person. Han beskriver seg selv som en person med en knallhard psyke. Denne mentale styrken som informanten mener han har fått kommer som en konsekvens av at han har hatt en tøff oppvekst, og at han selv klarte å komme seg ut av prostitusjonen uten store rusproblemer. Dette kan fortelle oss at informanten selv mener at han er en sterk og tøff person.

Det kommer også frem underveis i intervjuet at informanten mener han selv sliter med et par ting, som muligens kan være problemer han har fått i kjølvannet av prostitusjonen. Han sliter med å ha fysisk kontakt med andre menn som er beruset, han er nødt til å ta initiativet selv til klemmer og omfavnelser. Men det er ikke kun mannlige bekjentskaper han sliter med å ha fysisk kontakt med. Han forteller også at han har tidvis hatt problemer med å gi klemmer til sin tidligere samboer og til sin egen datter. Han beskriver også seg selv som en følelseskald person. Dette er noe han helt konkret har tenkt kan være en konsekvens av prostitusjonserfaringene, men han er ikke sikker. Informanten blir både en sterk voksen og en svak voksen som følge av sine prostitusjonserfaringer. Han sier at han har få problemer i kjølvannet av prostitusjonen, men at det har påvirket han. Informantens beskrivelser av seg selv er tidvis motstridende. Kanskje kan dette peke på usikkerhet hos informanten, eller kan det kanskje være en konsekvens av hvilke kjønnete forventninger vi har for menn?

Kapittel 8 - Under radaren: Familie og naboer

Forskningsspørsmålet her er: hvordan beskriver informanten sine relasjoner med andre? Dette er aktuelt å undersøke fordi det kan fortelle oss noe om hvilke konsekvenser prostitusjonserfaringene kan ha hatt for informanten.

Informanten forteller at hans barndom er preget av sviktende omsorg fra sine forsørgere. Både far og stemor drakk mye og brydde seg ikke om informanten var borte fra hjemmet i flere dager. De reagerte noen ganger når han kom hjem sent på kvelden og var overstadig beruset. Med andre ord kan man si at informanten vokste opp i et rusbelastet hjem med foreldre som slet med alkoholavhengighet. Da kan vi kanskje også si at informanten vokste opp i et noe usikker situasjon. Med lite eller ingen rammer eller grensesetting for å gjøre han trygg. Informanten selv sier han vokste opp i et belastet hjem. Dette er funn som stemmer overens med det Skilbrei skriver om i *Når sex er arbeid*, der hun finner at selv om de fleste kvinnelige prostituerte hun intervjuet hadde en normal barndom, var det innslag av rus og konflikter (Skilbrei: 1998: 58).

Informanten nevner ingen skolehverdag underveis i intervjuet. Det gjør det vanskelig å si noe om hvordan informantens skolehverdag fungerte. Han snakker mest om fritid sammen med venner. Det at informanten ikke nevner skolehverdag er litt spesielt, og jeg angrer på at jeg ikke under intervjuet spurte mer om hvordan et gikk på skolen. Men det er kanskje rimelig å anta at informanten ikke hadde den mest stabile skolekontakten heller. Informanten forteller at det var ingen å snakke med, selv om mange kanskje tenker at skolen er en instans som skulle plukket opp noe sånt som dette. Av andre omgivelser informanten snakker om er naboer nevnt kort. Dette skal jeg se nærmere på senere i kapittelet.

Man trenger en voksen å snakke med

Informanten hadde altså ikke de mest stabile foreldrene. Han kan fortelle at de som regel ikke brydde seg om han ikke kom hjem på flere dager. Denne mangelen på stabile voksenpersoner var kanskje en av grunnene til at informanten havnet i et miljø der han kunne selge seksuelle tjenester. Men informanten møtte en person han kunne snakke med. Underveis når informanten forteller om sine kunder så forteller han også om en mannlig lærer han møtte i svømmehallen. Denne læreren ble på mange måter som en farsfigur for han, men som informanten ikke hadde en seksuell relasjon til. Grunnen til at informanten trekker frem denne personen er antageligvis på grunn av hvilken arena de møttes på. Informanten forteller at den offentlige svømmehallen var en vanlig arena for sexsalg. Denne læreren var noen informanten kunne snakke med og gjøre ting sammen med. Informanten mente det var viktig for barn.

Dette kan tolkes som et behov for omsorg og et behov for voksenkontakt i en hverdag der hans primære omsorgspersoner ikke gav han den tryggheten han hadde behov for.

V: ja det er ofte at (.) det var jo sånn med et par tilfeller sånn som jeg snakket om han jeg traff i svømmehallen. Det var ingen seksuelle tilnærmelser det var bare å tilbringe tid sammen

K: mhm

V: finne på ting sammen. Grunnen til at jeg syns han var ok da tror jeg hadde mye med at jeg hadde ikke noen farsfigur hjemme (.) far min og begge foreldrene mine drakk mye eller stemoren min. Jeg var jo aldri hjemme og så du må jo (.) du må jo ha en voksen å snakke med

Den friheten informantene fikk gjennom å ha foreldre som ikke fulgte han opp gjorde at informantene kunne gjøre mye som han selv ville. Informantene begynte å drikke alkohol i veldig tidlig alder. Det var nettopp søken etter alkohol som gjorde at han endte opp i et miljø der han solgte kroppen sin. Hva søken etter alkohol i så tidlig alder kom av sier ikke informantene noe om. Han gir heller ingen begrunnelse for hvorfor alkoholen var så viktig for han på den tiden. Han sier selv at det ikke var for å drikke vekk noe skam forbundet med de seksuelle handlingene han gjennomførte sammen med de eldre mennene, og det er heller ikke noe han skammer seg over den dag i dag. Samtidig ønsker han ikke å snakke med andre om erfaringene sine. Dette er noe motstridende, men kanskje også et tegn på menns begrensede handlingsrom når det gjelder å snakke om følelser. Kanskje er det også en måte for informantene å unngå å måtte forholde seg til den tidligere kunden.

Det kan virke til at informantene har litt såre følelser omkring oppveksten sin. Da spesielt at han tror at det var mange som visste hva han holdt på med, men ikke gjorde noe med det. Foreldrene hadde ikke stilt noen spørsmål når informantene kom hjem overstadig beruset. Heller ikke naboene sa noe når de så at informantene dro sammen med forskjellige, voksne menn. Eksempelvis drar han frem en nabo som visste hva han holdt på med:

V: (.) det var sikkert folk som hadde mistanke og det vet jeg for (.) et par av dem kjørte jo bil og kom opp i gaten der jeg bodde og kjørte forbi og jeg så de i vinduet og sprang ned etter for da stoppet de øverst oppe i veien ikke sant? Det hendte seg jo at nabokjerringa (.) nysgjerrig disse naboene sto ute og raket plenen han står og venter på deg oppe her men de heller sa jo ingenting

Og i sitatet under kommer det frem at hans syn på hva han har gjort i tenårene har forandret seg når han har blitt eldre. Dette kan også være et tegn på at

informanten ser annerledes på sin oppvekst enn hva han gjorde når han vokste opp.

V: men når jeg tenker på det i dag så (.) tenker jeg vel kanskje sånn mer at jeg solgte meg selv for en flaske vodka. Jeg tenkte ikke det da.

Da tenkte jeg på det som en sånn gjentjeneste, så i dag ser jeg litt annerledes på det

K: mhm

V: så da (.) føles mer i dag som (.) prostitusjon på en måte

Han sier også helt konkret i intervjuet at han stilte opp fordi kanskje kunne det hjelpe noen andre fra å oppleve det samme. Det tyder på at han ikke synes at det har vært utelukkende gode opplevelser, selv om han aksepterer det som har skjedd. Han er også veldig klar på at dette var noe han gjorde frivillig. Dette tenker jeg henger sammen med at han nå som voksenperson ser mer på seg selv som et offer i prostitusjonen, kanskje også misbrukt. Han anser ikke lenger prostitusjonen som gjentjenester slik han gjorde når han var yngre. Dette er noe han sier helt konkret selv også under intervjuet.

V: det må jeg ærlig innrømme altså men(..) jeg vet jo at det kan komme til nytte det jeg sitter og sier nå at det er litt sånn lettelse det og at faen kanskje noen har bruk for den dritten jeg har holdt på med

I tillegg til denne sårheten for at naboene ikke gjorde noe, og at foreldrene ikke var av de mest oppmerksomme så kommer det frem i intervjuet at informanten ser på sine tidligere kunder som overgripere. Kanskje med ekstra fokus på den første kunden. Informanten viser litt hevnlyst når han snakker om den første kunden. Dette til tross for at han har gått videre, og akseptert sin skjebne. Samtidig er informanten veldig klar på at han ikke angrer. Dette tror jeg kan henge sammen med forrige analysekapittel. Kanskje er dette også en måte for informanten å bekrefte seg selv som en sterk person. Det kan også være verdt å nevne at de fleste kanskje vil ha mer voksne refleksjoner omkring det man har gjort i barndommen når en blir eldre.

Informanten forteller at han sluttet med prostitusjonen på egen hånd når han kunne kjøpe alkohol selv, og når det ble mer interessant å være sammen med damer istedenfor gamle menn. Dette gjør det ganske tydelig at informantens hovedmotivasjon for å selge seksuelle tjenester var for å ha tilgang til alkohol. Dette er noe informanten mener er hans hovedmotivasjon, ikke noe annet.

Han sluttet med prostitusjonen når det han fikk for det ikke var nødvendig lengre. I motsetning til Ingrid Fagerlis informanter hadde ikke informanten noen negative opplevelser som gjorde at han sluttet. En roligere avslutning på

prostituasjonen til eldre menn er kanskje med på å gjøre hans erfaringer mindre ubehagelige for han. Han avkrefter også selv at prostituasjonen dreide seg om andre behov enn tilgang til alkohol på bakgrunn av et spørsmål jeg stilte angående motivasjon med tanke på seksuell utprøving. Informanten nevner indirekte en annen motivasjon, nemlig voksenkontakt. Dette undersøkte jeg nærmere tidligere i kapitlet. Dette stemmer overens med det Høigård og Finstad skriver. Guttenes viktigste motivasjon for prostituasjonen er tre-delt: 1) behovet for penger, 2) behovet for omsorg og 3) behovet for seksuell utprøving (Høigård og Finstad, 1985: 287). I informantens tilfelle er det altså behovet for penger/alkohol og behovet for omsorg som er ledende. Det er mulig at informanten har identifisert seg som heterofil tidlig i livet, og dermed ikke følte noen trang til å prøve ut noe annet. Et annet alternativ er selvfølgelig at informanten ikke vil innrømme at han har vært i tvil.

En interessant motsetning i informanten kan vi se i utsagn slik som de under. Her er altså to helt forskjellige sinnsstemninger hos informanten. Den ene er informanten som en person som har gått videre i livet, eller i det minste akseptert hva som har skjedd og står for det. Sitat nummer to derimot viser en person som kan finne på å hevne seg på sin første kunde, til tross for at han har gått videre i livet.

V: det tror jeg ikke hadde gått noe særlig (..) men samtidig som jeg sier så visste jeg jo hva jeg gikk til

V: For å si det sånn jeg tror ikke han ville ha truffet meg i en dårlig belyst bakgate en mørk kveld i dag nei

Hevnlysten viser at det er noe i informanten som ikke har akseptert og gått videre, sånn som han selv påstår. Eller kan dette kanskje være en generell harme mot overgrep mot barn? Dette er altså to mulige forklaringer på hevnlysten, men jeg vil se litt nærmere på den førstnevnte. Kan denne reaksjonen av hevnlyst være en måte for informanten å si at han ikke har gått videre? Dette henger kanskje sammen med det informanten sier om anmeldelsen av den første kunden han hadde. Som vi har sett på tidligere ønsket ikke informanten å være med på å anmelde den første kunden, og sier også at han har hørt at den aktuelle mannen fikk fengselsstraff, men når han slapp ut av fengsel fortsatte å forgripe seg på barn.

V: så han fikk fire og et halvt års fengsel og jeg har hørt i ettertid at han har fortsatt med det når han slapp ut

Kan dette være et tegn på at informanten ikke stoler på at den kriminelle får sin straff? Informanten kunne i sammenheng med at hans første kunde fikk

fengselsstraff etter det han hadde gjort, også fortelle at vedkommende hadde utgitt seg for å samarbeide med barnevernet når han inviterte unge gutter hjem. Dette gjaldt ikke ham selv, men andre han visste hadde hatt kontakt med informantens første kunde. Kan dette være starten på den manglende tilliten? Som vi har sett på tidligere sier ikke informanten noe om sin skolehverdag. Kanskje har ikke informanten hatt tiltro til systemet?

V: de begynte jo å bli en tyve år, noen par og tyve år og skjønte jo at noe var galt. Han utgav seg blant annet for å samarbeide med barnevernet han der da

Han benyttet seg ikke av muligheter for å få hjelp. Han kom seg gjennom den perioden av livet på egen hånd. Det virker ikke som om informanten hadde tenkt på mulighetene for hjelp fra det offentlige tidligere, men det kan virke som om informanten sluttet å prostituere seg til eldre menn når han fikk større interesse for jenter, og kunne kjøpe alkoholen sin selv. Med andre ord var motivasjonen for å slutte med prostitusjonen motivert av andre ting enn at han selv ønsket å slutte med det, og dermed følte han kanskje ikke at han trengte hjelp fra noen andre. Han synes selv han sluttet tidlig med prostitusjonen, med unntak av det siste tilfellet. Informanten har vært nødt til å greie seg på egen hånd, han fikk lite eller ingen oppfølging av foreldrene, dette har kanskje ført til at informanten har blitt nødt til å stort sett greie seg på egenhånd. Det at informanten måtte klare seg selv har kanskje ført til at han har havnet i uheldige situasjoner. Hadde han hatt mer støtte og oppfølging av foreldre og naboer hadde han kanskje ikke hatt de samme livserfaringene som han har. Dette er noe Granum tar opp i sin masteroppgave. Gjennom informant Aslak diskuterer hun grensesetting som et tema. Grensesetting er også et tema jeg skal undersøke nærmere i neste analysekapittel.

Oppsummering Under radaren: Familie og naboer

Informanten beskriver en tøff barndom med foreldre som slet med alkoholmisbruk og som ikke fulgte opp sønnen sin i hverdagen. Informanten forteller at foreldrene ikke brydde seg om han kom hjem sent på kveldene, og ofte var overstadig beruset når han endelig kom hjem. Foreldrene reagerte ikke på at sønnen var borte i flere dager selv om han var 14-15 år gammel. Han skjønner ikke hvordan hans far og stemor ikke skjønte at noe var galt med sønnen. Informanten stiller også spørsmål ved at ingen i hans omgivelser gjorde eller sa noe. Blant annet trekker han frem naboene, som antageligvis skjønte hva som foregikk.

Det virker som informanten følte seg ensom i barndommen. Han trengte en voksenperson å snakke med. Å ha en voksen person å snakke med er noe informanten mener er viktig for barn. Dette førte til at han var mye sammen med en mannlig lærer han møtte i svømmehallen. Informanten hadde behov for omsorg, og det var en av grunnene til at han prostituerte seg. Det var kanskje ikke den primære grunnen, men noe han trengte likevel. Informanten hadde rett og slett fløyet under radaren til de personene nærmest han som skulle passe på at han fikk en trygg barndom. Som en person som vokste opp i et vanskeligstilt og belastet hjem trengte informanten noen stabile mennesker i livet. På grunn av mangelen på stabilitet er informanten blitt en ensom ulv som er vant til å klare seg selv. Han klarte å legge bak seg prostitusjonserfaringene sine på egen hånd, selv om han nå som voksen mann anser seg mer som et offer for overgrep og misbruk.

Kapittel 9 - Grensesetting

Informanten fremstår som en person som har klart seg bra, til tross for at han har prostitusjonserfaringer i barndommen som kanskje har gitt han noen problemer i etterkant. Dette kapitlet skal dreie seg om grensesetting. Dette er noe som har kommet litt frem i tidligere analysekapitler, men nå skal jeg undersøke nærmere hvordan og hvilke grenser informanten setter for seg selv, og ovenfor andre.

Informanten er flink til å sette grenser ovenfor både seg selv og andre, i alle fall i voksen alder. Dette ser vi når han forteller om sin ene kvinnelige kjøper. Her forteller han at han avsluttet relasjonen med henne fordi hans datter skulle komme hjem fra ferie. Han trengte å være i god forfatning til hun skulle komme hjem. Dette kan tyde på at informanten er en omsorgsfull person, som ønsker å være en god far for sin datter. I tillegg til dette sier informanten at han ble sliten av kvinnens høye alkoholkonsum. Han beskriver ikke sexen som spesielt interessant, snarer tvert imot kan man tolke informanten som at kvinnen var kjedelig. I det minste meget forutsigbar.

Han satt også en grense ovenfor en annen mann, nemlig en som var kjæreste med hans søster. Informanten sier ingenting om hvorfor han sa nei til å innlede en seksuelt ladet relasjon til mannen, men han legger vekt på at når han hadde sagt nei så betydde det nei. Han klarer altså å effektivt sette grenser for seg selv. Dette henger kanskje sammen med hvordan informanten ser på seg selv som en mentalt sterk person, som vi har sett på tidligere i analysen. Dette kan også være et tegn på at han ønsker å ta vare på de rundt han. Om hans søster hadde oppdaget at han hadde et seksuelt forhold til sin kjæreste hadde det med stor sannsynlighet såret henne veldig. Kanskje hadde det til og med ødelagt relasjonen mellom dem. At han selektiv i hvem han innledet seksuelle forhold til viser at han setter enkelte grenser og beskyttet seg selv i den perioden han solgte seksuelle tjenester. Informanten var selektiv i hvem han innledet forhold med, hvilket er interessant med tanke på Järvinens kriterier for prostitusjon. Han har utvist selektiv oppførsel, hvilket er med på å gi et mer nyansert bilde av hans prostitusjonskarriere.

Grensesetting kan man knytte opp mot det informanten sier om opplevd vold. Informanten har ikke opplevd vold selv i forbindelse med prostitusjon, og mener at man ikke ønsker å være sammen med voldelige personer. Pengene er ikke så viktig at man trenger å bli utsatt for negative opplevelser for å få dem. Han kan altså sette grenser for seg selv som ivaretar hans integritet og helse, og mener tilsynelatende at dette gjelder alle menn som prostituerer seg. Dette kan peke på et annerledes maktforhold mellom prostituerte kvinner og kjøpere, og mellom prostituerte menn og kjøpere. Dette er noe Høigård og Finstad også

peker på. De ser på mannlig prostitusjon som homofil prostitusjon, og trekker derav frem stigmatiseringen rundt homofili som en begrunnelse for et annerledes maktforhold enn man finner i kvinnelig prostitusjon (Høigård og Finstad, 1985:278).

Min informant gir en annen begrunnelse for hvorfor det er et annerledes maktforhold mellom mannlige prostituerte og deres kunder, nemlig at det er så få mannlige prostituerte at de må tas godt vare på. Informanten forteller at han ikke hadde returnert til en kunde som behandlet han dårlig. Så glad i penger er man ikke at man finner seg i dårlig behandling.

V: og hvis du hvis du (.) hvis jeg har blitt utøvd vold mot meg (.) som mannlig prostituert så hadde du aldri dratt tilbake til den personen igjen

K: nei sant

V: samme hvor mye penger du hadde fått. Så mye, så glad i penger er du ikke

Samtidig trekker informanten frem en annen problemstilling, nemlig den begrensede kundemassen. De få kundene man har som mannlig prostituert må man ta vare på og ikke dele med sine "kollegaer". Det vil ikke være hensiktsmessig, som prostituert er man tross alt ute etter å tjene penger. Dette mener informanten henger sammen med hva slags kunder man har. Han trekker spesielt frem eldre kvinnelige kunder, som han mener har større terskel for å gå til det steget å betale for seksuelle tjenester. Fordi den mannlige prostituerte kanskje er vanskeligere å finne enn den kvinnelige prostituerte ligger den prostituerte mannen godt an i en situasjon der det er uenighet mellom kjøper og kunde. Rett og slett fordi kunden har færre muligheter for å finne en annen selger, fordi markedet er såpass skjult og begrenset som det er.

Informanten sier ingenting om homofil prostitusjon som sådan. Han fokuserer mer på den kvinnelige kjøper. Dette er noe informanten har mest erfaring fra i voksen alder. Det kan være begrunnelsen for at det er kvinnelige kjøpere han trekker frem. Spesielt med tanke på at han nå i voksen alder anser sine første kunder som mer overgripere enn faktiske kunder. Informanten har også andre venner og bekjente som har havnet i et miljø der de selger seksuelle tjenester. De har hatt større problemer i etterkant av prostitusjonen enn hva han har hatt selv.

V: så har du jo et par stykker som jeg er venn med på Facebook da som (..) som har vært intervjuet i media angående (.) angående tema der med ryggen til kamera

K: mhm

V: og har fått vrent stemmen (.) for det er noe de ikke vil (.) det skjønner jeg godt at de ikke står på forsiden

Dette stemmer forøvrig med det Høigård og Finstad skriver, at den mannlige prostitusjonen er mer sosial enn den kvinnelige. Dog vil jeg her anta at informanten ikke kjenner de andre prostituerte gjennom selve prostitusjonskarrieren, siden informanten ikke har snakket med noen om sine erfaringer tidligere. Det er veldig få i hans omgangskrets som vet om hans fortid med hensyn til prostitusjon. Høigård og Finstads påstand om et mer sosialt miljø blandt guttene/mennene kan henge sammen med deres fokus på Østbanen som en sentral arena for sexsalg blant gutter. Det er ikke nødvendigvis tilfelle andre steder i landet. Informanten beskriver den mannlige prostitusjonen som mer skjult.

Selv om forskning sier at det sosiale miljøet i mannlige prostitusjon er større enn i kvinners, så mener informanten at det ikke er tilfellet. Informanten tenker strategisk omkring hvordan man sikrer seg kunder og dermed inntekt, som nevnt tidligere. Dette peker på et maktforhold mellom selger og kunde. At kunden vil sikre seg en prostituert, som er sjelden vare, og at den prostituerte selv trenger å sikre seg inntekt peker på et maktforhold man ikke finner i kvinnelig prostitusjon. Om det er slik at det finnes færre mannlige prostituerte enn kvinner, og dersom man følger logikken til informanten angående å sikre seg kunder vil det si at forholdene mellom kjøper og selger antageligvis er mer langvarige. Dermed blir det en form for "mindre profesjonell" prostitusjon. Faste kunder vil, uavhengig om det er mannlige eller kvinnelige prostitusjon, utfordre vår forståelse av hva prostitusjon er, med tanke på Järvinens modell fra teori-kapittelet. Langvarige relasjoner vil ligne mer på kjæresteforhold enn korte relasjoner. Kanskje er dette en av grunnene til at mannlige prostitusjon ikke oppleves like ille som kvinnelig prostitusjon?

At informanten klarer å sette effektive grenser ovenfor seg selv og andre kan bekrefte at informanten er den sterke personen han selv fremstiller seg som. Er det en mulighet at fordi min informant klarte å sette grenser, så har han ikke hatt et utelukkende negativt syn på sine erfaringer? Ruud Granums informant Aslak forteller at han ønsket flere samtaler om grensesetting på skolen, også for gutter.

Å kunne bestemme selv når man vil, og si nei når man ikke vil er noe av det som definerer frivillighet. Som informanten sier, fordi han var med på leken så opplevdes ikke erfaringene som skadelig for han.

V: ja (.) ikke sånn som meg som på en måte godtok det

K: mhm

V: det er vel mye verre å (.) bli voldtatt enn å være med på leken

Dette samsvarer med det vi har sett tidligere i analyser; informanten beskriver seg selv som et offer, men forteller også at han gjorde dette helt frivillig og ikke angret på det. Informanten beskriver prostitusjonserfaringene han fikk som noe helt naturlig for han, men ikke normalt. Dette kan være et tegn på at informanten ikke ønsker å bli satt i en offer-posisjon, men samtidig har følt seg som et offer for misbruk. Dette er noe som kan ha blitt påvirket av relasjonen mellom forsker og intervjuperson. Kanskje hadde informanten snakket annerledes om dette hadde han blitt intervjuet av en mann, eller har denne forståelsen av hva som har skjedd endret seg med tid, slik som vi har sett tidligere, bortsett fra at informanten fremdeles er klar over at han var frivillig i prostitusjonen.

En annen grense informanten trekker opp er den mellom seg selv og andre som har samme erfaringer. Informanten snakker ofte om seg selv og det som kan tolkes som “de andre”. De andre er de som eksempelvis har problemer med seksuallivet eller relasjoner, eller de som føler seg voldtatte i etterkant, som nevnt tidligere. Man kan få inntrykk av at informanten prøver å skape en slags distanse mellom sine erfaringer og konsekvenser av dem, og andres potensielle konsekvenser av prostitusjon.

V: det tror jeg (.) at de får sperrer det skjønner jeg godt både når det gjelder (.) om du har blitt misbrukt om en gutt har blitt misbrukt av en mann så skjønner jeg godt at du har problem med menn senere i livet, gjerne i fellesdusjen i svømmehallen eller noe sånn men (.) jeg skjønner godt at de har (.) problemer med å ha sex med en dame det skjønner jeg for at (..) starten på deres sexliv da blir jo helt galt

Mens når informanten snakker om seg selv så er det ikke problematisk på noen måte, faktisk tenker han ikke over det engang.

V: det var ikke det (..) merket ikke noe tenkte ikke over det (.) det er hyggeligere med damer

Dette er med på å forsterke frivilligheten og naturligheten informanten beskrive når det kommer til hans prostitusjonserfaringer. At han selv ikke har opplevd noen problemer med sex i etterkant er bra, om det er tilfelle. Informanten forstår selv hvordan det kan ha vært vanskelig for andre i samme situasjon som han, men det er ikke noe han har problemer med. Kanskje dette er en måte for informanten å vise at han ikke er så mye et offer som en rebelsk ungdom som har blitt en mentalt sterk voksen. Eller det kan være en refleksjon på at han er mann og jeg er kvinne i intervjusituasjonen, kanskje er det flaut å fortelle at han sliter på det seksuelle plan?

Oppsummering Grensesetting

I dette analysekapittelet har jeg undersøkt hvilke grenser informanten har satt for seg selv underveis i sine prostitusjonserfaringer, og prøvd å finne ut hva dette kan ha betydd for informanten. Informanten forteller om mange situasjoner der han var nødt til å sette ned foten og sette en grense, iblant for seg selv, men mest for andre personer rundt han. Informanten forteller om situasjoner der han har vært nødt til å sette grenser for å fremdeles kunne være en god far. Han har også nektet seksuelle tjenester til noen personer som søkte kontakt, av den grunn at han selv ikke ønsket det.. For når informanten har sagt nei så betyr det nei. Dette får ham til å fremstå som en person som tar vare på seg selv, og streber etter å ta vare på de personene som er viktige for han. Gjennom denne analysen får vi et lite innblikk i maktforholdene mellom mannlige prostituerte og kunder av dem, som i følge informanten er tosidig. Den prostituerte mannen vil gjerne holde på sine kunder, fordi det er en begrenset kundemasse, mens kundene vil holde på sine prostituerte av samme grunn. Det er få mannlige prostituerte.

En type grense som informaten tar opp i løpet av intervjuet som jeg mener er interessant er den mellom en person med prostitusjonserfaringer og andre med samme typen erfaringer. Det kommer frem gjennom intervjuet at informanten ikke har problemer på det seksuelle plan, men forstår de som har det. Informanten har under intervjuet reflektert over hvordan en person kan få en skjev start på sitt sexliv ved å prostituere seg, men presiserer også at det ikke gjelder han selv. Dette tror jeg kan være med på å bekrefte informanten som mentalt sterk, og ikke et offer for misbruk, i den forstand at det han gjorde var frivillig.

Kapittel 10 - Maskuliniteter

Denne analysen skal handle om maskulinitet knyttet til informanten og i forhold til hans prostitusjonserfaringer. Jeg spør: hvilke forståelser av egen maskulinitet eller mandighet har informanten? Beskriver informanten et slags mannsideal eller forbilde?

I en tidligere analyse var et av analyse spørsmålene hvordan informanten tenker om seg selv, og hvordan han fremstiller seg selv. Informanten beskriver seg selv, som vi har sett i tidligere analyser, som en mentalt sterk person. Dette tenker jeg henger sammen med en forestilling i samfunnet om at menn skal være mentalt sterke, ikke følsomme. Dette kan være en generell forestilling, som vi kan knytte opp mot hegemonisk maskulinitet. Samtidig snakker informanten om seg selv som en person med intimitetsproblemer. I vår tid er kanskje ikke den stereotypiske macho mannen den gjeldende hegemoniske forståelsen omkring maskulinitet. Menn er i større grad sett på som omsorgspersoner og kan være “myke”.

De hegemoniske forståelsene av maskulinitet er i stadig forandring. Eksempler på dette er innføringen av fedrekvoten. Å være en nærværende og involvert far for sine barn har blitt et kulturelt ideal for fedre (Brandth og Kvande, 2003:129). Menn er med andre ord blitt en større omsorgsperson enn tidligere. Med dette kan vi kanskje påstå at menn har fått et større handlingsrom med tanke på følelsesliv enn før. Informanten beskriver problemer med å klemme samboer og datter, men også andre bekjente.

V: jeg hadde faktisk trøbbel med å ta omkring datteren min og samboeren min (.) det hender det og

V: om jeg treffer en kompis (.) på en bar men om det kommer noen jeg (.) treffer en gang i blant som blir litt pesete når de (.) tar seg en øl og skal begynne å (.) Da kommer sperra frem altså! Ta og flytt fett fingrene dine ellers så slår jeg sier jeg for det er helt automatisk det (.) kommer i forsvarsposisjon med en gang

Som vi har sett tidligere i analyser er dette noe informanten spekulerer på henger sammen med hans erfaringer i tenårene. Dette er skader informanten knytter opp mot prostitusjonserfaringene sine. Han er blitt en sterk, men skadet, person gjennom sine opplevelser.

Det kommer også frem senere i intervjuet at informanten ikke har positive følelser omkring hans første kunde. Informanten viser tegn til hevnrang.

V: For å si det sånn jeg tror ikke han ville ha truffet meg i en dårlig belyst bakgate en mørk kveld i dag nei

Dette sitatet er brukt i to forskjellige sammenhenger. Det at informanten har en noe voldsom reaksjon til bekjente som vil gi han en omfavnelse når de er beruset, og at informanten kunne gitt sin tidligere kunde en solid omgang juling, eller verre, kan være et tegn på at å bruke vold for å løse en konflikt ikke er utenkelig for informanten. Fysisk vold er kanskje noe mange konnoterer til menn og maskulinitet. I krigssituasjoner er det oftest menn som er, og har vært, soldater og krigere. Samtidig forteller informanten at han er en snill og grei fyr som ikke skaper noen problemer. Det kan være en viktig egenskap for informanten.

Til tross for at informanten forteller om visse karakterbrister som kan være et resultat av prostitusjonserfaringer sliter han ikke på det seksuelle plan. Dette var noe som ble diskutert under intervjuet som en mulig konsekvens av å prostituere seg så tidlig i livet: at seksualiteten kunne bli skadet gjennom det. Slik som i filmene *Fading Gigolo* og *American Gigolo* hadde ikke informanten min noe problem med å ha sex med kvinner. Snarere tvert imot, informanten beskriver seg selv som en viril og til tider promiskuøs ung mann. Informanten knytter dette opp mot status mellom menn, og beundring fra jenter. For kvinner var det negativt.

V: ehm ikke for å skryte med jeg har sikkert hatt sex med en 3-4 hundre stykker og (.) på den tiden det stod på som verst når jeg var 20-21 år så var du en sjarmør da desto flere damer du la ned, men om du var dame og hadde sex med mange så var du ei hore et ludder

Denne fremstillingen av seg selv ser vi også hos informantene til Høigård og Finstad:

“Bjørnar: Jeg er hypp på damer (..) Jeg har ei dame på 17 år. (...) Jeg syns det er kjipt å holde ut med en. Man må ha variasjon så jeg er sammen med flere damer sjøl om jeg er sammen med dama mi. “(Høigård og Finstad, 1993: 282).

Å være en seksuelt aktiv mann kan vi anta er noe de fleste menn ønsker fordi man ofte anser mannen for å være den aktive parten i seksuelle relasjoner. For eksempel er det menn som oftest blir regnet for å være den parten i relasjonen som initierer til sex i et forhold, eller som er den som forventes å sjekke noen opp i en bar. Dette er ganske tradisjonelle og stereotypiske forståelser rundt menn og seksualitet. Det er ikke slik det nødvendigvis fungerer i praksis. Som en person som har jobbet i bar i noen år nå ser jeg dette ofte når jeg er på jobb,

guttene jakter på jentene som sitter på gjerdet. Dette tror jeg kan være kjernen til hvorfor mannlig prostitusjon ikke er ansett for å være like ille som kvinnelig prostitusjon; menn er tradisjonelt ansett for å være mer seksuelt promiskuøs enn kvinner. Dette nevner informanten også selv under intervjuet:

K: jeg har tenkt litt på det at mannlig prostitusjon problematiseres ikke på samme måte for at (.) det er gutter eller det er menn som er involvert og da er det på en måte ikke like alvorlig.

V: det er ikke så skittent som å traske opp og ned på karl johan

I filmene jeg har presentert tidligere i oppgaven fremstilles tilværelsen som en mannlig prostituert som en luksustilværelse med haugevis av vakre kvinner, penger og fine biler. I filmer om kvinneligeprostituerte, eksempelvis *Pretty Woman*, blir den prostituerte derimot sett ned på av andre. Dette er en fremstilling avprostituerte man finner i spillefilmer og populærkultur som kan bidra til å påvirke hvordan man forholder seg til prostitusjon ogprostituerte.

Som Connell sier, ikke alle vil kunne passe inn i den hegemoniske maskuliniteten, de fleste passer bedre inn i den medvirkende maskuliniteten. Denne kategorien snylter på den hegemoniske, i den forstand at den får visse (patriarkalske) fordeler ut fra den hegemoniske kategorien. Men informanten som en mannlig prostituert havner ikke nødvendigvis rett inn i den hegemoniske eller medvirkende kategorien. Informanten har tross alt hatt seksuelle relasjoner til andre menn. Noe som vil være nærmere Connells neste kategori, underordnet maskulinitet.

Høigård og Finstad skriver om dette i sitt kapittel om mannlig prostitusjon. Mennene som er intervjuet til deres bok forteller at selv om de har sex med andre menn så anser de ikke seg selv som homofile. Snarere tvert imot er det ikke sosialt akseptabelt i det miljøet å være homofil.

“Cecilie: Mister du prestisje i miljøet hvis du sier at du er homse? Ja, det er helt sikkert” (Høigård og Finstad, 1993: 283).

Det er interessant at min informant er samstemt med de informantene Høigård og Finstad intervjuet til sin bok. Unntaket er kanskje at min informant ikke sier noe om hva det hadde betydd om han var homofil. Det kan henge sammen med at det ikke ble tatt opp i intervjuet. Den virkelig store forskjellen mellom andre mannligeprostituerte nevnt her og min informant er at min informant ikke har fortalt om sine prostitusjonserfaringer til noen. Hadde han gjort det hadde det kanskje vært annerledes for han? Om vi forbinder mannlig prostitusjon med homofil prostitusjon så stemmer ikke det overens med informantens syn på egen

legning. Men i følge informanten er ikke all mannlig prostitusjon homofil. Dette til tross for at størsteparten av hans erfaringer er prostitusjon til eldre menn.

Om man analyserer disse funnene opp mot Connells begreper vil jeg si at de mannlige prostituerte Høigård og Finstad intervjuet, og min egen informant, anser seg selv for å være kun seksuelt tiltrukket mot kvinner. I begge tilfeller sier informantene rett ut at de ikke får noe utbytte av sex med andre menn. Er det for å skåne seg fra konsekvensene av å være homofil, i et miljø der det ikke er ok? Det må selvfølgelig nevnes at Høigård og Finstads informanter og min prostituerte seg for godt over 20 år siden. Hvordan man så på homofile har nok endret seg en hel del etter dette. I oppgavene jeg presenterte i kapittel 2 er det både homofile, bifile og heterofile menn som har stilt opp til intervju. Kanskje er denne skepsisen til homofile en konsekvens av tiden disse mennene og guttene vokste opp i? Kanskje har den økte åpenheten og aksepten omkring homofili i vårt samfunn hjulpet på det stigmaet som kanskje ble opplevd før i tiden når homofili ikke var akseptert? Informanten forteller at en av de som prøvde å innlede et seksuelt forhold med han var en person som var sammen med hans søster. Man kan tenke seg at å være sammen med en kvinne for å skjule ens “egentlige” legning ikke var så akseptabelt da.

*V: Den fjerde personen var faktisk en som var sammen med søsteren min
(.) At han var homo det visste ikke jeg men (hah)*

K: nei uhm

V: det forholdet til søsteren min det var vel bare et skalkeskjul fant jeg ut

Informanten havner på en måte i kategorien underordnet maskulinitet fordi han har hatt seksuelle relasjoner med andre menn. Samtidig er informanten veldig klar på at han ikke hadde noe utbytte av de seksuelle handlingene med mennene. Her er vi altså inne i en gråsoner, fordi informanten ikke anser seg selv for å være homofil så er han ikke en underordnet maskulinitet. Han er heterofil og det passer bedre i den hegemoniske kategorien. Den generelle forestillingen om hva en mannlig prostituert er varierer fra forskning og populærkultur. I populærkulturen og spillefilmer fremstilles den mannlige prostituerte som en heterofil mann, mens i forskningen er han som regel homofil eller bifil. Forskjellige fremstillinger av hvem en mannlig prostituert er gjør at denne gruppen blir mer diffus og er vanskelig å plassere ut fra Connells begreper. Connells kategori marginalisert maskulinitet er kanskje mer interessant å undersøke nærmere.

Marginalisert maskuliniteter som kategori handler om relasjonen mellom forskjellige etnisiteter eller klasser. I mitt tilfelle er informanten en hvit mann som vokste opp i et vanskeligstilt hjem. Han er ikke marginalisert ut fra rase,

men gjennom hvilken sosial klasse han er vokst opp i. Informanten min vokste opp i et rusbelastet hjem, der både far og stemor drakk. Dette kan ha ført til at informanten ikke har hatt alle de mulighetene som andre har hatt, med tanke på utdanning og oppvekstvilkår. Relasjonen mellom prostituerte og sosial klasse er noe Skilbrei ser nærmere på i sin bok *Når sex er arbeid*. Der kommer hun frem til at det ofte er jenter fra arbeiderklassehjem som jobber på massasjestudioene hun besøkte når hun samlet inn datamateriale. Skilbrei konkluderer med at arbeiderklassejenter har et mer bruksorientert forhold til kroppen sin. De har lettere for å bruke kroppen sin for å få det de vil ha (Skilbrei, 1993: 130). Dette gjelder kanskje gutter som har vokst opp i arbeiderklassen også? Om vi kobler sammen den mannlige promiskuøsiteten og arbeiderklassen er det kanskje ikke vanskelig å forestille seg at gutter fra dette sosiale laget ikke har så mange innvendinger om de selger seksuelle tjenester?

I *Fading Gigolo* er Fioravante en blomsterselger, og dermed antageligvis fra arbeiderklassen. Om dette er noe filmskaperne har tenkt over når de skrev manus, eller om det at hovedpersonen er en blomsterselger har en mer symbolsk verdi er vanskelig å si noe om, men det er noe å merke seg. I film er den mannlige prostituerte også vant med å bruke hendene og kroppen gjennom vanlig arbeide. Det er ikke vanskelig å se for seg at det er lettere å bruke kroppen sin om man er vant til å gjøre det fra før av. Informanten har beskrevet de seksuelle handlingene med menn som noe han ikke hadde noe utbytte eller glede av, men noe han måtte gjøre for å få det han ville ha. Snarere tvert imot beskriver han det som kvalmende.

Dette tyder på en veldig praktisk tilnærming til prostitusjon, selv om informanten innrømmer at han måtte være veldig beruset for å kunne gjennomføre det. I alle fall med den første kunden han hadde.

V: ja han fikk jo ikke komme borti deg før du var full da

Han sier ingenting om han måtte være ruspåvirket når han møtte de andre kundene sine, eksempelvis han som kjørte en spesiell type bil, annet enn at det var mye "rot" i den perioden. Så til tross for at informanten i følge seg selv ikke har noen problemer på det seksuelle plan så hadde han problemer med å ha seksuelle relasjoner med eldre menn. Det var ikke noe han ønsket å gjøre.

V: Mulig at han hadde lyst men jeg hadde vel kommet til en sånn (.) Kanskje jeg begynte å få opp øynene jeg husker ikke ordentlig. Det var mye rot i den tiden der og ehm

K: mhm

V: mye alkohol og

Dette er også noe Ruud Granums informant Sander kan fortelle om hvordan det er å selge sex. Det er noe som ikke inkluderer glede eller nytelse, men er rett og slett et middel for å få tak i det man trenger, som i Sanders tilfelle er penger. Min informant trengte alkohol. Til tross for dette har informanten evne til å sette grenser for seg selv. På den måten har kanskje informanten passet på at han ikke ble mer skadelidende av prostitusjonen enn nødvendig. Dette har vi sett i analyse-kapittetelet *Grensesetting*. At informanten kan sette grenser for seg selv forteller oss at han ikke er maktesløs i situasjoner med kunder. Han har fremdeles kontroll over seg selv. Å være i besittelse av en viss makt i dette patriarkalske samfunnet vi lever i vil kanskje for mange menn være en selvfølge. Om menn automatisk tilegnes mer makt i samfunnet vil et eventuelt tap av makt være ødeleggende for en manns selvilde.

Informanten beskriver ikke noe mannsideal direkte, men beskriver han andre kvaliteter som kan tyde på et mannlige forbilde? Man kan tolke informantens tidligere utsagn om at han har hatt sex med flere hundre kvinner, og han innleder dette ved å si “*ikke for å skryte men*”. Dette kan se ut til å være en positiv egenskap i følge informanten. Dette sitatet er brukt i to forskjellige sammenhenger.

V: ehm ikke for å skryte men jeg har sikkert hatt sex med en 3-4 hundre stykker og (.) på den tiden det stod på som verst når jeg var 20-21 år så var du en sjarmør da desto flere damer du la ned men om du var dame og hadde sex med mange så var du ei hore et ludder

Dette er kanskje en egenskap som er viktig for mannlighet i følge informanten? Jeg vil også trekke frem informantens ønske om å være til stede for datteren, hvilket kan indikere et ønske om om å være en god far. Som vi har sett er det å være en nærværende og involvert far et ideal i vår tid. Han beskriver det som problematisk at han ikke fikk til å klemme sin datter, til tross for at han selv oppfattet denne handlingen som godt for henne. Jeg tenker at det er et mål for informanten å være en god far, og det dermed kan kalles for et mannlige ideal for han.

Oppsummering maskuliniteter

I dette kapitlet har jeg undersøkt om informanten har noen mannlige idealer eller forbilder. Informanten nevner ingen mannlige forbilder eller idealer direkte, men han beskriver egenskaper som er viktige for han. Blant annet trekker han frem et ønske om å være en tilstedeværende far, som jeg tolker som en egenskap informanten ønsker å ha. Å være en omgjengelig og hyggelig person er også noe som kommer frem under intervjuet. Til tross for at

informanten har problemer med kroppskontakt, beskriver han seg selv som en hyggelig og blid fyr.

Informanten beskriver seg selv som en seksuelt aktiv person. Han beskriver det som en egenskap som gir han skryt fra andre menn. Dette er motsatt for kvinner. Å ha sex med mange partnere er med andre ord en egenskap som gir en mann status. Dette kan fortelle oss at blant mange menn er det et ideal å ha mange sex-partnere, det gjør deg attraktiv. Dette bekreftes også gjennom anerkjennelse fra kvinner.

Ved hjelp av Connells maskulinitetsbegreper har jeg prøvd å finne ut om de kan være med på å si noe om informantens prostitusjonsefaringer. Underveis har jeg brukt tidligere forskningsarbeider til å sammenligne min informant og andre mannlige prostituerte i forskning. Der har jeg spesielt diskutert forholdet de mannlige prostituerte har til legning og vil konkludere med at det ikke har noen innvirkning på prostitusjon. mens det er visse tegn til at oppvekstvilkår har større innvirkning. I følge Skilbrei har de fleste prostituerte kvinner en normal barndom, men med innslag av konflikter og rus. Dette ser ut til å ha hatt påvirkning for min informant også.

Kapittel 11 - Avsluttende refleksjoner

Dette prosjektet ble vanskeligere enn jeg hadde trodd. Rett og slett fordi informanten min prostituerte seg så tidlig i livet. Jeg er veldig fornøyd med å ha skaffet en informant som har gitt meg så mye verdifull informasjon og bidratt til gode refleksjoner. At han prostituerte seg så tidlig vekker en ny problemstilling for meg med tanke på gråsonen mellom prostitusjon, overgrep, og misbruk. Denne problemstillingen later til å være et generelt problem i forskningen, og det er som oftest i sammenheng med ungdom som prostituerer seg at man møter på gutter og menn i prostitusjonen. Jeg hadde i utgangspunktet et ønske om å skrive om mannlig prostitusjon, for å kunne unngå problemstillinger omkring barn og unge innenfor dette miljøet. Gutter i prostitusjonen vil være en problemstilling som blir tatt opp av barnevernet eller lignende.

Ungdomsundersøkelsen i Trondheim fra 2013 viser at det er flere gutter enn jenter som har opplevd å ha solgt seksuelle tjenester. Dette har blant annet ført til kartleggingsrapporten *Å se i mørket*. Rapporten viser at det foregår alt fra utprøving av egen seksualitet og til mer tradisjonelt sexsalg blant denne gruppen. Et annet interessant funn fra denne rapporten er at målgruppen beskriver seg selv som aktive deltakere med kontroll over situasjonene, mens i hjelpeapparatet blir de oftere beskrevet som ofre. Dette er noe man kan kjenne igjen fra mitt intervju, der informanten kan fortelle at han visste hva han gjorde og det var helt frivillig. Til tross for dette ser informanten annerledes på dette nå i voksenalder. Dette er en helt egen problemstilling i seg selv. Hvor selvreflektert er du som ungdom? Klarer du å handle på en slik måte at du ikke skader deg selv i prosessen? Jeg kan si at jeg selv under intervjuet synes det var merkelig at informanten beskrev seg selv som en prostituert, der jeg selv tenkte at han hadde vært utsatt for omsorgssvikt og overgrep. Det har på den måten vært vanskelig å innstille seg på at det ikke er snakk om overgrep, men som sagt: det er tydeligvis slik mannlig prostitusjon ofte starter og foregår.

Dette kan tyde på at den forskningen og de undersøkelsene som allerede er gjennomførte faktisk dekker det reelle bildet over hvordan mannlig prostitusjon ofte starter, hvilket er et godt tegn. Dette viser at det faktisk blir tatt tak i problemet, noe man ikke får inntrykk av gjennom diverse handlingsplaner som omhandler menneskehandel og prostitusjon. Gjennom eksempelvis barnevernet og kommunen blir derimot dette tatt tak i. Det er ikke noe man bør slutte å arbeide med, men heller prøve å forebygge, for det viser seg at mange av disse ungdommene har lett for å havne i rusmiljøer. Dette er hovedgruppen av mannlige prostituerte Høigård og Finstad intervjuer til *Bakgater*. Det er også mange av de som er intervjuet til brennpunkt-dokumentaren *Menn er også horer* som beskriver en hverdag preget av rus. Det å kombinere en hverdag preget av rus med prostitusjon er en ond sirkel i følge Jan Erik Skjølås, som er

intervjuet i brennpunkt-dokumentaren. Om man får mer penger, så har man råd til å kjøpe mer rusmidler. Kanskje ruser man seg mer for å takle det at man har prostituert seg.

En annen problemstilling dukket opp i prosessen med å undersøke denne gruppen mennesker, nemlig hvorvidt jeg skulle bruke begrepet prostituert eller sexarbeider. I utgangspunktet hadde jeg ikke tenkt å skrive om gutter i prostitusjon, men at var noe som utviklet seg etter hvert. Jeg endte opp med begrepet prostitusjon fordi det er et vanligere begrep sammenlignet med sexarbeider, til tross for de negative konnotasjonene begrepet kan ha. Jeg syns selv at det er et mer politisk nøytralt begrep. Begrepet prostitusjon er også det som brukes i straffeloven paragraf 315 og 316 (lovdata.no, 2016). Ordet i seg selv var tilsynelatende helt greit å bruke for informantene også, men som vi har sett så har denne oppgaven tatt for seg en gråsoner mellom prostitusjon og misbruk. Når informantene selv bruker ord som “prostitusjon” om sine erfaringer mener jeg det er viktig å lytte til det. At informantene benytter prostituert i omtale av seg selv forteller oss hvordan informantene fremstiller sitt liv og sin situasjon. Om informantene mener han er prostituert så er det dette jeg har jobbet ut fra i analysene. Dette henger sammen med valg av livsverden som analyseredskap.

På mange måter har jeg gått inn i dette tema med en forforståelse om at menn behandles på en annen måte enn hva kvinner gjør. Kvinner blir mer vernet om i prostitusjonssammenheng. Blant annet er det mye fokus på kvinner som selger seksuelle tjenester både i offentlige handlingsplaner mot menneskehandel, og i forbindelse med hjelpetilbud knyttet til prostitusjon. Jeg mener det er feil å behandle mennesker forskjellig basert på kjønn, men i denne sammenhengen skjer det faktisk. I brennpunkt-dokumentaren *Menn er også horer* blir en representant fra Pro Senteret intervjuet, og hun forteller at de ikke har et spesifikt tilbud til menn. De hadde det tidligere, men det ble ikke videre prioritert. Forsker May-Len Skilbrei kan i dokumentaren fortelle at hun ikke får midler til å forske på mannlig prostitusjon. Er dette fordi mannlig prostitusjon antas å være mindre alvorlig?

Underveis i prosessen med å samle inn datamateriale fikk jeg en e-post der vedkommende spurte meg hvorfor jeg trodde det var et annerledes hjelpebehov for gutter og menn i prostitusjon enn det var for kvinner? Dette spørsmålet har hengt igjen hos meg. Det er helt klart for meg at jeg har gått i gang med prosjektet fra et visst ståsted og med en viss innfallsvinkel. Det var dette som ble motivasjonen for å jobbe med nettopp dette prosjektet og dette temaet.

Samtidig er jeg ute etter å forstå dette fenomenet. Jeg anser ikkeprostituerte gutter og menns hjelpebehov som fullstendig avklart. Det trengs flere

undersøkelser før vi faktisk vet hva disse guttene og mennene har bruk for. E-posten jeg fikk der jeg ble spurt hvorfor jeg trodde at gutter og menn i prostitusjonen trengte annerledes hjelp fikk meg til å tenke: hva er det som tilsier at de ikke gjør det? Vet vi egentlig nok om dette fenomenet til å trekke slutninger om hvordan det faktisk er? Som vi har sett starter prostitusjonen for gutter og menn veldig tidlig, hvilket gjør at denne formen for prostitusjon har andre forutsetninger enn kvinnelig prostitusjon.

I filmene *Fading Gigolo* og *American Gigolo* blir hovedrollene fremstilt på en slik måte at det virker som hverdagen som mannlig prostituert eller eskorte er en luksustilværelse. Informanten beskriver ikke en glorifisert hverdag, men han beskriver det som ikke like "skittent" som kvinnelig prostitusjon. Dette er interessant fordi det forteller oss noe om et syn på mannlighet og kvinnelighet. Dette synet er preget av seksualmoral, i den forstand at kvinner oftere blir fremstilte som horer eller løse kvinner. Dette ser vi hos personer i filmer som *Pretty Woman*; fordi de er kvinner blir ikke deres karrierer fremstilt som en luksustilværelse i motsetning til i *Fading Gigolo* og *American Gigolo*.

Dokumentaren *Menn er også horer* står i sterk kontrast til fremstillingen av mannlige prostituerte i spillefilmer. Dokumentaren har intervjuet gutter og menn som føler seg som ofre i prostitusjonen, og gjerne vil komme seg ut av den. De beskriver ikke en hverdag full av luksus, men en skummel hverdag der de er redde for seksuelt overførbare sykdommer, vold og ødeleggelse av selvbilde. Denne dokumentaren fremstiller disse guttene og mennene som ofre for prostitusjon. Dette er hvordan informanten min beskriver seg selv nå i etterkant. Han er en skadet voksen.

Informanten startet sin "karriere" tidlig i livet. Han gjorde dette fordi han ville ha tilgang til alkohol. Han vokste opp i et belastet hjem med foreldre som drakk mye og ikke gav han den omsorgen han trengte. Informanten beskriver prostitusjonen som frivillig, men ikke noe han likte å gjøre. Det er en del av hans liv som han har akseptert, og som han mener har hatt både positive og negative konsekvenser for han. Han fremstiller det som vondt å ikke kunne klemme sin datter og samboer. Han har også tjent på erfaringene han har gjort seg. Gjennom dem føler han selv at han har fått en sterk psyke. Hovedfunnene i denne oppgaven er at gutteprostitusjon, innvevd i omsorgssvikt og uheldige omstendigheter, er mannlig prostitusjon. Det er en utfordring for barnevernet, og ikke for hjelpeapparatet innenfor prostitusjonsfeltet.

Litteraturliste

Bjørndahl, Ulla v/Pro Senteret (2010) *Et usynlig marked? En feltbeskrivelse om gutter, menn og transpersoner som selger sex*. Tilgjengelig her: <http://prosentret.no/promann/hva-er-mannlig-prostitusjon/> Hentet 01.08.2016.

Bolsø, Agnes, Willmann, Ane Marit (2015) 'Kapittel 9 Representasjoner av seksualitet, lederskap og moderskap i film'. I: Ljunggren, Elisabet m. fl. (red.) (2015) *Kjønn og næringsliv i Norge*. Oslo: Cappelen Damm.

Brandth, Berit og Kvande, Elin (2003) *Fleksible fedre*. Oslo: Universitetsforlaget.

Connell, R.W (1995) *Masculinities*. 2. Utgave. Cambridge: Polity Press.

Fagerli, Inger Bjørne (2007) *Två manliga prostitusjonskarriærer*. Masteroppgave. Universitetet i Oslo

Høigård, Cecilie og Finstad, Liv (1986) *Bakgater. Om prostitusjon, penger og kjærlighet*. Oslo: Pax Forlag.

IMDB.com (2016a) *Fading Gigolo*. Tilgjengelig her: <http://www.imdb.com/title/tt2258345/> Hentet 01.08.2016

IMDB.com (2016b) *American Gigolo*. Tilgjengelig her: <http://www.imdb.com/title/tt0080365/> Hentet 01.08.2016

IMDB.com (2016c) *Pretty Woman*. Tilgjengelig her: <http://www.imdb.com/title/tt0100405/> Hentet 13.08.2016

Järvinen, Margrethe (1993) *Of Vice and Women: Shades of Prostitution*. Oslo: Scandinavian University Press

Justis- og beredskapsdepartementet (2011-2014) *Sammen mot menneskehandel. Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel (2011-2014)*. Tilgjengelig her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/sammen-mot-menneskehandel/id629869/> Hentet 01.08.2016.

Kikvik, Andreas (2013) *Fra usynlig til offer? En diskursanalyse av medias fremstilling av mannlig prostitusjon*. Masteroppgave. Høgskolen i Oslo og Akershus.

Lovdata.no (2016) *Lov om straff (straffeloven)* Tilgjengelig her: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28> Hentet 14.08.2016

NESH (2006) *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi.* Tilgjengelig her: <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/> Hentet 01.08.2016.

NRK.no (2009) *Menn er også horer.* Tilgjengelig her: <https://tv.nrk.no/serie/brennpunkt/oaua11002209/27-10-2009> Hentet 01.08.2016

Ruud Granum, Charlotte (2011) *"Bakom de lukkede dørene" : En kvalitativ studie av fem menn som har erfaring med salg av sex.* Masteroppgave. Institutt for kriminologi og rettssosiologi, Oslo.

Skilbrei, May-Len (1998) *Når sex er arbeid. En sosiologisk analyse av prostitusjon på massasjeinstituttene.* Oslo: Pax Forlag.

Skilbrei, May-Len (2009) *Nigeriansk prostitusjon på norsk: Feil kvinner på feil sted,* i Mühleisen, Wencke og Røthing, Åse (red.) *Norske seksualiteter.* 1.utgave. Oslo: Cappelen Akademiske forlag. 166-184.

Sørensen, Anne Svott og Høystad, Ole Martin og Bjurström, Erling og Vike, Halvard (2008) *Nye kulturstudier.* Oslo: Spartacus Forlag.

Thagaard, Tove (2013) *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode.* 4. Utgave. Bergen: Fagbokforlaget.

Trondheim Kommune (2015) *Å se i mørket. En HKH-kartlegging av gutteprostitusjon i Trondheim (2015)* Tilgjengelig her: <https://www.trondheim.kommune.no/content/1117749812/Gutteprostitusjon-i-Trondheim---en-kartlegging> Hentet 01.08.2016